İŞKUR

2015

SİNOP

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİNOP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

FATMA BERKTAŞ

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik oranının düşürülmesi ve iş gücünün tamamının çalışma hayatına katılması tüm ülkelerin çözüme kavuşturma anlamında en çok üzerinde durduğu konudur. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler açısından daha hayati bir önemi olan bu konu ülkemizde İŞKUR Genel Müdürlüğü ve taşradaki il müdürlükleri aracılığı ile tüm yönleriyle ele alınmaktadır. Bu bağlamda İŞKUR işverenlerimizin kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması için çalışırken aynı zamanda işveren ile nitelikli iş gücünün birbiriyle buluşmasına da aracılık yaparak işsizlik oranının düşürülmesinde önemli bir rol üstlenmiş ve ülkemizdeki her bireyin iş gücüne dâhil edilmesi için çalışmalarına devam etmektedir.

Ekonomik büyüme işsizlik oranını azaltacak önemli bir faktör olarak kabul görse de sahip olduğumuz iş gücünün niteliklerinin istihdam edilmeye uygun durumda olmasının gerekliliği de göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Bu anlamda yerel düzeyde aktif iş gücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimiz ile diyalog içerisinde bulunan İŞKUR, sahip olduğumuz iş gücünün, işverenlerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitilmesini sağlayarak iş gücüne katılımlarını da destekleyerek aslında karşılıklı bir kazanımın yolunu açmakta ve bütünde ülkemizin gelişimine katkı sağlamaktadır.

Ülkemizde 15-24 yaş aralığında birikmiş, oldukça genç ve gelecekte istihdam edilmeyi bekleyen önemli bir nüfus bulunmaktadır. Bu gençlerimizin ülkemizin ihtiyacı olan konularda eğitilerek iş gücüne kazandırılması hem gençlerimiz hem de ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. İŞKUR tarafından hazırlanmış olan bu kitapçık, yerel düzeyde bir " İşgücü Piyasası Analiz Çalışması" olup bu anlamda geleceğe ışık tutarken gelecek yıllarda yaşanabilecek olası işsizlik sorununa da çözüm kapısını aralayarak ilimiz ve ihtiyaçları hakkında tarafsız bilgi edinmemizi sağlamaktadır. İlimiz için oldukça önemli olan bu verilerin ortaya çıkmasında katkısı bulunan ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Sinop İşgücü Piyasası Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm kullanıcılar için yararlı olmasını diliyorum.

Dr. Yasemin ÖZATA ÇETİNKAYA

Sinop Valisi

Ö NSÖZ

Türkiye İş Kurumu(İŞKUR),ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli faktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla kuruma erişemeyen birçok işverenle işyeri ziyaretleri ile yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı 16 Mart - 30 Nisan aylarında, Türkiye genelinde belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde kurum personelimiz işveren ve işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ilimizde 329 işyerine ulaşılmıştır. Türkiye genelinde ise 186.037 işyerine ulaşılmıştır.

Hazırlanan bu rapor 2015 Türkiye İşgücü Piyasası Analizi, hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Daire Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporların kamu oyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza be sosyal paylaşımlarımıza teşekkür ederim.

Asaf ÇALIŞIR

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ……..i

ÖNSÖZ……..ii

TABLOLAR

LİSTESİ…….v

ŞEKİLLER LİSTESİ……..vii

KISALTMALAR……viii

YÖNETİCİ ÖZETİ……..9

GİRİŞ……..12

BİRİNCİ BÖLÜM……13

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ……..13

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ……..15

İŞKUR GÖSTERGELERİ……..15

Kayıtlı İşsiz Verileri

Açık İş Verileri

İşe Yerleştirme Verileri

Kurs ve Kursiyer Verileri

İşsizlik Ödeneğinden Yararlanan Verisi

İKİNCİ BÖLÜM……21

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI……..21

AMAÇ VE YÖNTEM……..21

İŞYERİ VE MEVCUT İSTİHDAM……..23

İşyeri Verileri

Çalışan Verileri

AÇIK İŞ VERİLERİ……..37

Açık iş verme ve açık iş oranı

Cinsiyet Durumu

Eğitim Durumu

Beceri İhtiyacı

Arama Kanalı

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER……59

Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyerleri

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ……..74

İstihdam Artışı-Azalışı Beklenen Meslekler

SONUÇ……..80

KAYNAKÇA……82

EKLER

Ek: 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu……..83

Ek :2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları …….90

Ek :3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü ……..92

Ek :4- Sektörlere Göre İpa Sonuçları-2015/1.Dönem……99

EK:5- Sinop 2 ile 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri…….100

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı
Tablo 9: Sinop'ta Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

TÜİK'e göre Sinop ilinde Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre toplam nüfusun 204.526 kişi olduğu ve bu nüfusun 103.222' sini kadın, 101.304'ünü erkek nüfus oluşturmaktadır. Kadın nüfusun erkek nüfusundan daha fazla olduğu görülmektedir.

Yine verilere göre Sinop ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında nüfusun en fazla 15-24 yaş aralığında toplandığı görülmektedir. Bu oranlara bakılarak Sinop ilinin genç nüfusa sahip olduğu söylenebilir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Sinop İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde 10+'lı toplam 329 işyeri yüz yüze görüşmelerle ziyaret edilmiştir. 2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinde 2.947 kadın, 5.661 erkek olmak üzere toplamda 8.608 kişi çalışmaktadır. Toplam çalışmanlar içinde kadınların oranı %34 erkeklerin oranı %66 'dır. Çalışan oranlarından da anlaşılacağı üzere erkeklerin işgücü piyasasında kadınlardan daha fazla yer aldığı söylenebilir.

Yapılan araştırmalara göre Sinop İlinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün imalat olduğu görülmektedir. İkinci sırada inşaat sektörü, üçüncü sırada ise toptan ve perakende ticaret yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkek istihdamının kadın istihdamından daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların en fazla istihdam edildiği sektör %67,4 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri'dir.

Meslek gruplarına göre incelendiğinde Sinop'ta erkekler en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Tesis

ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışmaktadırlar.

Sinop ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek sırasıyla makineci(dikiş), temizlik görevlisi, diğer iplik işçileri ve sarıcıları, ortacı/ayakçı(tekstil) ve tuğla imal işçisi meslekleridir. Bir önceki yıl meslek sıralamaları değişse de ilk 5 meslek dağılımında meslekler aynıdır. Sinop'ta yoğun şekilde imalat sektörü olduğundan bu meslekler ön plana çıktığı görülmektedir.

En çok açık işveren işyerleri dağılımına bakıldığında Sinop ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 67,3 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 18,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 5,7 ile İnşaat sektörü gelmektedir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 73,3'ünü oluştururken açık işlerin yüzde 90'ın üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde de ön plana çıkan sektör olmuştur.

Sinop'ta toplam açık işlerin yüzde 11,6'sı için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinden düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 23,6 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok altındadır. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 64,7 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Sinop ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler-kadın fark etmediği talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Sinop'ta açık işlerde cinsiyet farklılaşması çok fazla görülmezken, Türkiye genelinde açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir.

Arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR aracılığıyla yer alırken bunu sırasıyla akraba-eş dost, Gazete-İlan vb ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Sinop'ta açık iş arama kanallarına göre dağılımda İŞKUR aracılığının en fazla tercih ediliyor olması İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin bir göstergesi olmuştur.

Açık işlerin mesleklere göre dağılımında en fazla açık işi olan 3 meslek olan Ütücü, Ortacı/Ayakçı(Tekstil) ve Makineci(Dikiş) mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır.

Meslek grubuna göre arama kanalı olarak İŞKUR'u oransal olarak en fazla Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olanlar kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında işyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 28'ini 0-30, yüzde 7,6'sını 31-89, yüzde 64,4'ünü 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir.

İşgücü piyasası analizi çerçevesinde ilimizdeki işverenlere 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. Sinop ili için 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle 155 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi

incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektör inşaat ve eğitim sektörleridir. Sektörler İtibariyle en fazla Net İstihdam artışı beklenen sektör imalat ve toptan ve perakende ticaret sektörleri olmuştur.

GİRİŞ

Sinop ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Sinop ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Sinop işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR82** olarak sınıflandırılan iller Kastamonu, Sinop, Çankırı'dır.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Sinop ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Sinop iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Sinop ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	53,9	6,9	50,1
2009	52,5	10,4	47,0
2010	56,5	8,7	51,6
2011	59,4	5,5	56,1
2012	55	5,3	52,1
2013	46,5	6,2	43,5

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

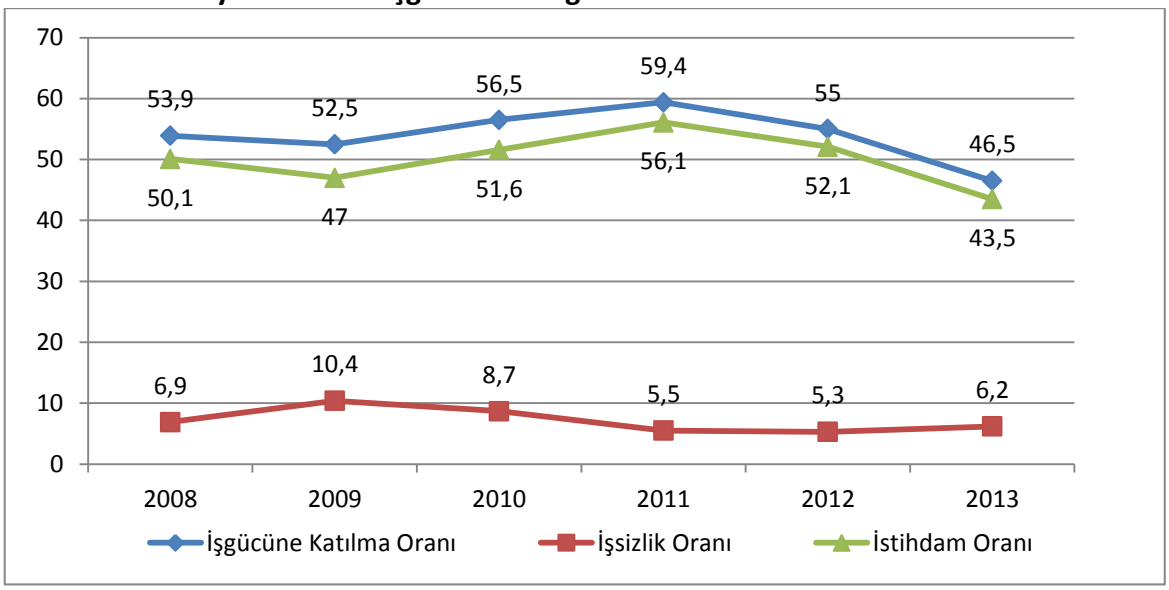

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2019 yılına kadar azalış göstermiş olup, 2009-2011 yılları arasında yükselişe geçmiş ve 2011 yılından itibaren sert bir düşüş yaşamıştır. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun 2011 yılından itibaren azaldığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yılları arasında işgücüne katılım oranına paralel bir seyir izlemiştir.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Sinop ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır.2009 yılında işsizlik oranı en yüksek seviyede etkisini göstermiştir. İşsizlik oranı özellikle 2009 yılından sonra 2012 yılına kadar istihdam oranının artmasına bağlı olarak bir önceki yıllara toplamda 5,1 puanlık bir azalış göstermiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Sinop ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

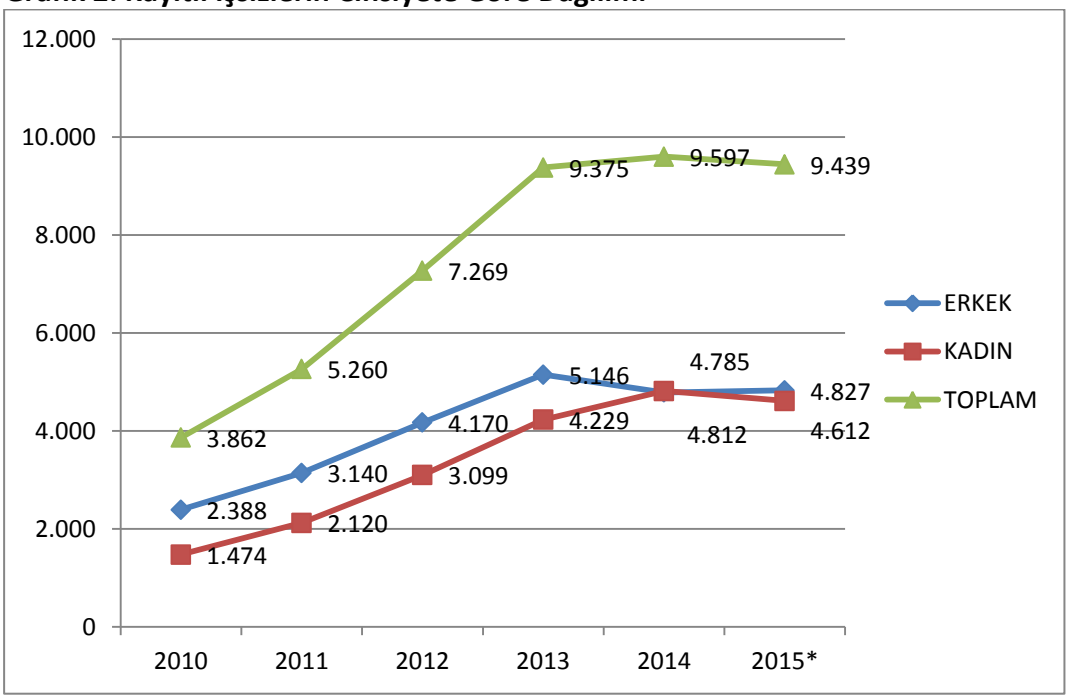

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Sinop ilinde 3 bin 862 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 9 bin 439'a yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2013 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 1 bin 474 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 4 bin 612 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği

mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	3.467
Beden İşçisi (Temizlik)	694
Satış Danışmanı	217
Tuğla İmal İşçisi	187
Temizlik Görevlisi	554
Büro Memuru(Genel)	176
Şoför-Yük Taşıma	173
Aşçı Yardımcısı	157
Garson(Servis Elemanı)	139
Ön Muhasebeci	133
Toplam	9.439

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 9 bin 439'dur. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında satış danışmanı, tuğla imal işçisi, temizlik görevlisi, büro memuru (genel), şoför–yük taşıma, aşçı yardımcısı, garson(servis elemanı) ve ön muhasebeci mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 822 kişi olan açık iş sayısı 2012 yılına kadar artmış ve 2012 yılında en yüksek seviyeye gelerek toplam 4 bin 269 kişiye ulaşmıştır. 2012 yılından itibaren açık işlerde düşüş gözlenmiştir. Haziran 2015 verilerine bakıldığında bin 769 kişi olan açık iş sayısı 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile

işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

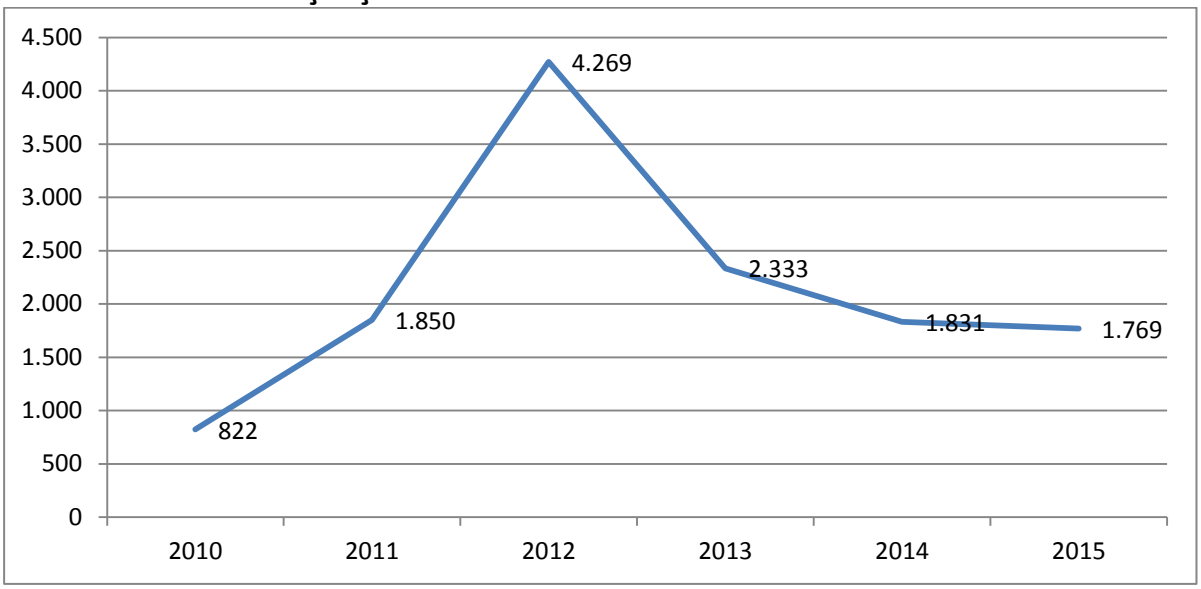

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Tuğla İmal İşçisi almış, bu meslekleri sırasıyla Konfeksiyon İşçisi, Makineci(Dikiş), Satış Danışmanı, Beden İşçisi(Temizlik), Garson(Servis Elemanı), Garson(Servis Elemanı) Yardımcısı ve Güvenlik Görevlisi izlemiştir. Sinop ilinde tekstil ve turizm işletmelerinin daha fazla olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	466
Tuğla İmal İşçisi	261
Konfeksiyon İşçisi	134
Makineci(Dikiş)	91
Satış Danışmanı	62
Beden İşçisi(Temizlik)	52
Garson(Servis Elemanı)	43
Garson(Servis Elemanı) Yardımcısı	33
Güvenlik Görevlisi	32
Diğer Meslekler	592
Toplam	**1766**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 673 olan işe yerleştirme sayısı beş kattan fazla artarak 2012 yılında 3 bin 717'ye çıkmıştır. 2013 ve 2014 yılında ise büyük bir düşüşle en son 957'ye düştüğü görülmektedir. Söz konusu azalış, kamuda işe yerleştirme sayısının 2012 yılında bin 885 iken, 2013 yılında 164'e ve 2014 yılında 18'e düşmesi sonucu olarak gerçekleşmesinden kaynaklanmıştır.2015 ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı bin 034 olarak gerçekleşmiş olup yılın yarısında bile 2014 yılı işe yerleştirme rakamının üzerine çıkıldığı görülmektedir ve bu sayının daha da artacağı tahmin edilmektedir..

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

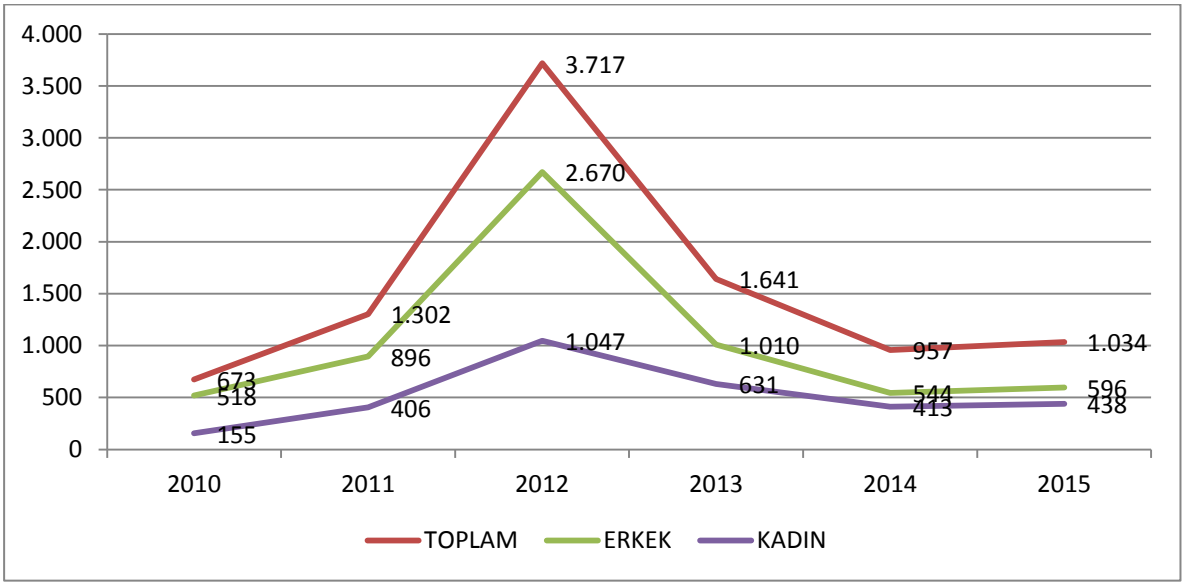

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Tuğla İmal İşçisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Konfeksiyon İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi(Temizlik), Makineci(Dikiş), Kalorifer Ateşçisi(Katı ve Sıvı Yakıt) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 3: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	376
Tuğla İmal İşçisi	155
Konfeksiyon İşçisi	121
Güvenlik Görevlisi	102
Beden İşçisi(Temizlik)	51
Makineci(Dikiş)	24
Kalorifer Ateşçisi(Katı ve Sıvı Yakıt)	20
Metal Mamuller Montaj İşçisi	15
Diğer Meslekler	170
Toplam	**1.034**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 292 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 983 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda bin 783 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 261 İEP düzenlenmiş olup 359 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 26 adet kurs düzenlenmiş olup 494 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 4:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	26	494	261	359	5	130	292	983	64	1.783
2014	14	229	235	415	9	253	258	897	57	2.170
2013	17	275	256	568	5	311	277	1.154	31	3.418
2012	68	1.314	102	350	2	138	172	1.802	48	2.232
2011	55	1.081	19	33	5	122	79	1.236	23	281
2010	46	819	3	5	2	52	51	876	31	229

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Sinop ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 707 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile genelde artmıştır.

Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	707
2014	990
2013	1.122
2012	967
2011	596
2010	443

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	162
Beden İşçisi (Temizlik)	52
Temizlik Görevlisi	31
Büro Memuru (Genel)	21
Beden İşçisi(İnşaat)	20
Şoför-Yük Taşıma	18
Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	16
Satış Danışmanı	14
Aşçı Yardımcısı	13
Diğer Meslekler	270
Genel Toplam	617

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde

edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Sinop ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Sinop ilinde 329 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 8 bin 608 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Sinop ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 329 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 15 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
İmalat	102
Toptan ve Perakende Ticaret	85
İnşaat	54
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20
Ulaştırma ve Depolama	13
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	13

Eğitim	7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5
Bilgi ve İletişim	4
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**329**

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri İmalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 25,8) ile İnşaat (yüzde 16,4) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 73,3'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Sinop ilinin Türkiye geneli ile paralel gittiği görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında olduğu gibi Sinop'ta da İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır.

Sinop ilinde en az işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Sinop ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 8 bin 608 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 65,8'i erkek, yüzde 34,2'si kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Sinop'ta kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.

Sinop ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının çok ilerisindedir. En fazla çalışanı olan ikinci sektör inşaat sektörüdür. Bu iki sektördeki toplam çalışan sayıları tüm sektörlerdeki çalışan sayısının yüzde 69,8'ini oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Sinop'ta İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha fazladır.

Sinop'ta araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha yüksektir. Sektörler arasında da paralellik görülmektedir.

Tablo 9: Sinop'ta Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	2.724	2.092	4.816
İnşaat	1.113	77	1.190
Toptan Ve Perakende Ticaret	720	219	939
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	372	270	642
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	149	77	226
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	160	6	166
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	104	51	155
Eğitim	65	63	128
Ulaştırma Ve Depolama	113	6	119
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	30	62	92
Diğer Hizmet Faaliyetleri	44	7	51
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	40	3	43
Bilgi Ve İletişim	14	14	28
Gayrimenkul Faaliyetleri	11	0	11
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	5.661	2.947	8.608

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta en fazla çalışan İmalat, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 80,6'sı bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 73,3'ü bu sektörlerde faaliyet göstermektedir. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla İmalat daha sonra sırası ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Sinop'ta kadınların çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

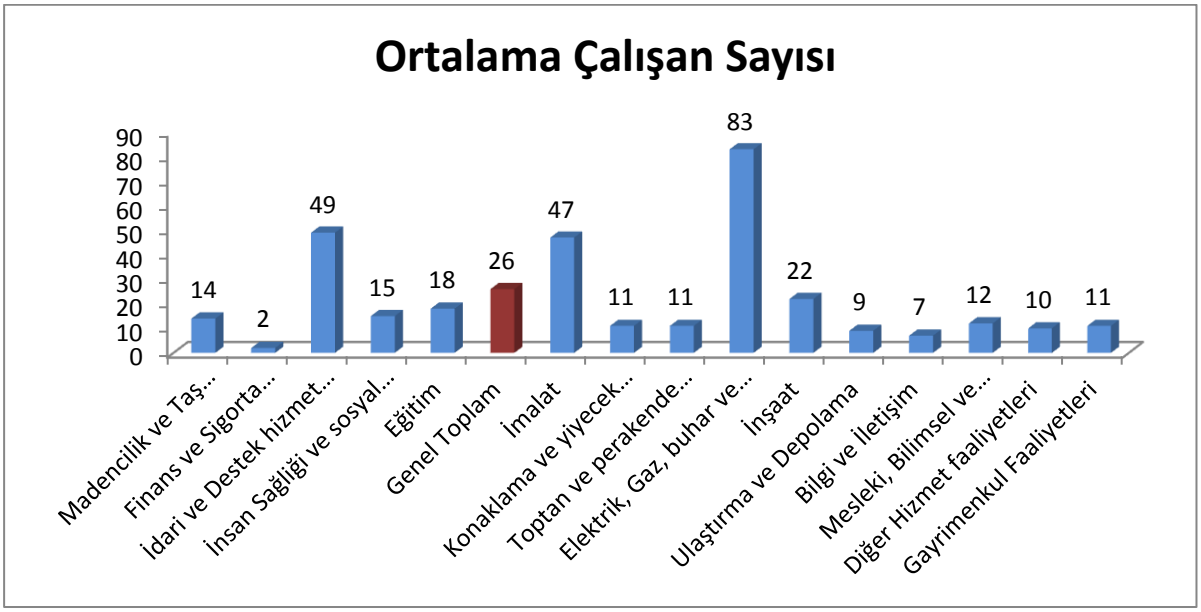

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 26'dır. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Sinop'taki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Sinop'ta imalat sektörü ortalamanın üzerinde iken geri kalan iki sektör ortalamanın altındadır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Sinop'ta bu sayı 47'dir. Sinop'ta ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve imalat sektörleridir. Sinop'ta ilk sırada yer alan Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı en az olan sektörlerden biridir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

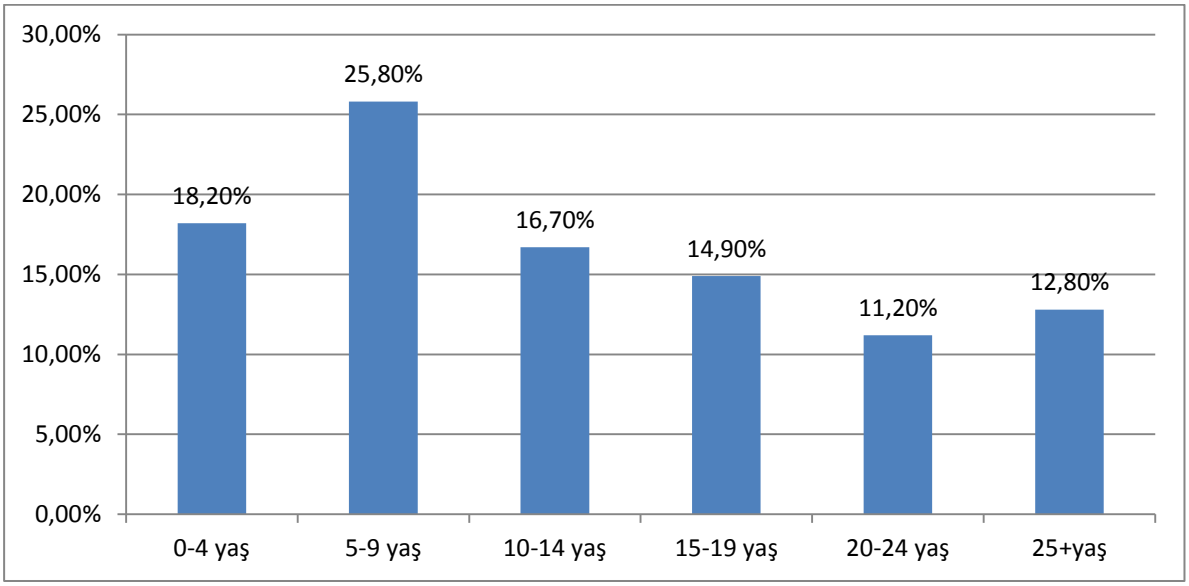

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Sinop ilindeki işyerlerinin yaş grupları genel olarak paralellik göstermektedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardadır. Çalışanların yüzde 37,3 'ü bu meslek grubundadır ve bu meslek grubu Sinop'ta birinci sıradadır. Türkiye genelinde de bu meslek grubu birinci sırada yer almaktadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.877	1.333	3.210
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	998	605	1.603
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.167	320	1.486
Hizmet Ve Satış Elemanları	428	242	670
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	498	33	531
Profesyonel Meslek Mensupları	335	163	498
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	227	229	456
Yöneticiler	98	19	117
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	33	4	37
Genel Toplam	5.661	2.947	8.608

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilinde çalışanların yüzde 18,6'sı Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Sinop ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinin üzerindedir. Sinop'ta erkeklerin yüzde 17,6'sı, kadınların ise 20,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Sinop'ta kadınların yüzde 5,5'inin, erkeklerin ise yüzde 5,9'unun bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların ve erkeklerin yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda hemen hemen eşit oranda çalıştıkları tespit edilmiştir.

Sinop'ta erkekler en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

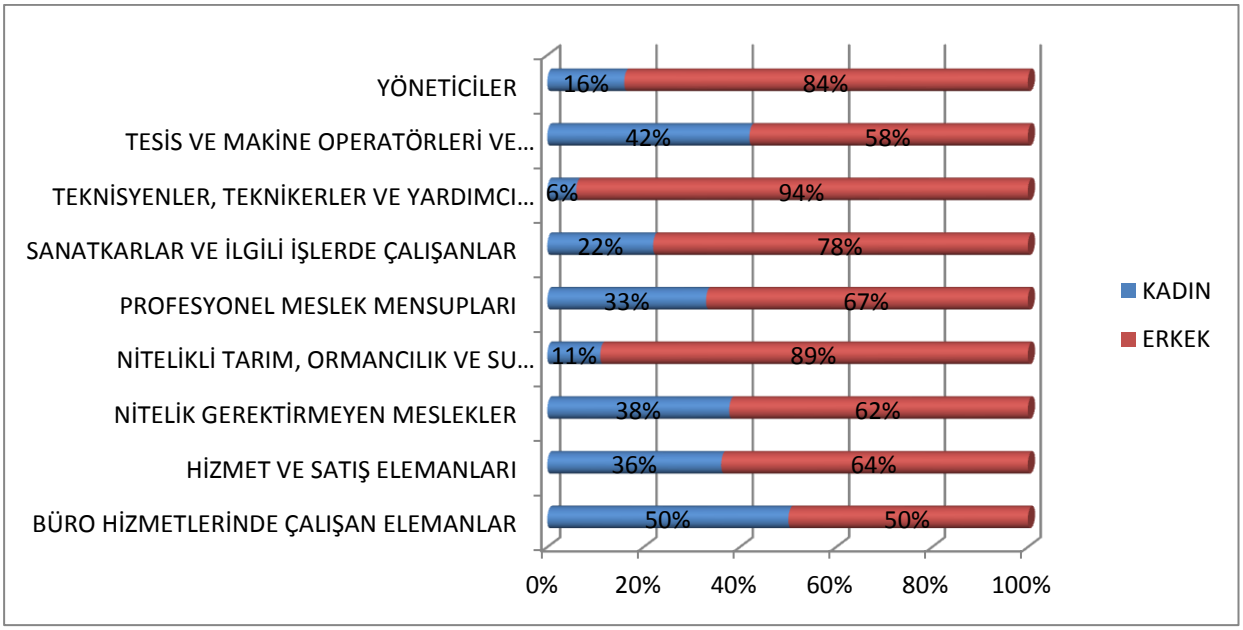

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısına eşittir. Bunun haricinde Sinop ilinde kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde de kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Sinop ilinde Teknisyenler. Teknikerler ve yardımcıları ile Nitelikli tarım, Ormancılık ve Su ürünleri işlerinde çalışan kadın oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	Kadın	Toplam
MAKİNECİ (DİKİŞ)	MAKİNECİ (DİKİŞ)	MAKİNECİ (DİKİŞ)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)
İŞLETMECİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)
FIRIN İŞÇİSİ (TUĞLA,KİREMİT VE BENZERİ İNŞAAT ELEMANLARI)	FIRIN İŞÇİSİ (TUĞLA,KİREMİT VE BENZERİ İNŞAAT ELEMANLARI)	FIRIN İŞÇİSİ (TUĞLA,KİREMİT VE BENZERİ İNŞAAT ELEMANLARI)
ÜTÜCÜ	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	İŞLETMECİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	İPLİK TEMİZLEME İŞÇİSİ	ÖN MUHASEBECİ

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Makineci(Dikiş) mesleği görülmektedir. İmalat sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Sinop ilinde yüzde 61,1'dir. Sinop Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Sinop'ta ki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden hemen hemen her üç işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
İmalat	67,5%	34,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret	60,7%	25,9%
İnşaat	34,6%	9,5%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	68,4%	6,9%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	92,3%	5,9%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	54,5%	3,5%
Eğitim	85,7%	2,9%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	100,0%	2,9%
Ulaştırma Ve Depolama	38,5%	2,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	2,5%
Bilgi Ve İletişim	75,0%	1,5%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	66,7%	1,0%

Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	100,0%	0,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50%	0,5%
Genel Toplam	**61,1%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinden hiçbiri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Finans Ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. İnşaat ve Ulaştırma Ve Depolama sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Eğitim sektöründe ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir. İmalat sektörü il ortalamasının biraz üzerinde olup daha fazla etkinliğin sağlanması gereken bir sektör olarak dikkat çekmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Sinop ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Sinop ilinde işyerlerinin yüzde 7,8'i part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Sinop'ta part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	33,3%	25	10	35
Eğitim	28,6%	19	22	41
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	18,2%	8	27	35
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15,8%	16	17	33
Ulaştırma ve Depolama	15,4%	2	9	11
Toptan ve Perakende Ticaret	8,3%	12	70	82
İnşaat	5,8%	15	31	46
İmalat	3,9%	30	94	124
Genel Toplam	**7,8%**	**127**	**280**	**407**

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta araştırma kapsamına giren 15 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 8 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı İmalat sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olduğu için part-time çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Madencilik sektöründeki üç işyerinden hiçbirinin part-time çalışanı bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. Türkiye genelinde en düşük oran ise Sinop ilinde part-time çalışanı olmayan Madencilik sektörüdür.

Sinop ilinde çalışanların yüzde 4,7'si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Sinop ili genelinde Türkiye geneline göre part-time çalışma çok düşük seviyelerdedir.

Sinop'ta part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 31,2'si kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha düşük ancak birbirine yakın olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	YAPI YALITIMCISI	ÖN MUHASEBECİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	YAPI YALITIMCISI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	İNŞAAT MÜHENDİSİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
ÖN MUHASEBECİ	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM
AŞÇI	İŞLETMECİ	İNŞAAT MÜHENDİSİ
REYON GÖREVLİSİ	ÖN MUHASEBECİ	KAŞKAVAL MAKİNESİ OPERATÖRÜ

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Garson(Servis elemanı), Ön Muhasebeci ve Yapı Yalıtımcısı meslekleri olmuştur.

Sinop ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 16,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Sinop ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	50,0%	0	101	101
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	45,0%	46	71	117
Toptan ve Perakende Ticaret;	22,4%	63	139	202
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15,4%	8	38	46
Ulaştırma ve Depolama	15,4%	0	18	18
İmalat	13,7%	305	667	972
İnşaat	9,6%	24	271	295
Genel Toplam	16,1%	446	1.305	1.751

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer almaktadır. Bilgi ve İletişim, Diğer Hizmet Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Eğitim sektörlerinde Sinop ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Sinop ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,5'i kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 15,1'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Tuğla ve Kiremit Presçisi(Elle)	Elektrik Teknisyeni-YüksekVoltaj	Elektrik Teknisyeni-YüksekVoltaj
Reyon Görevlisi	Metal Mamul Montaj İşçisi	Metal Mamul Montaj İşçisi
Raf İstifleme İşlerinde Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Reyon Görevlisi
Mozaik İmal İşçisi(İnşaat)	Çivi İmal Makinesi Operatörü	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)
Kasiyer	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Çivi İmal Makinesi Operatörü
Beden İşçisi(Temizlik)	İşletmeci	Tuğla ve Kiremit Presçisi(Elle)

Ön Muhasebeci	Elektrostatik Boya Operatörü	İşletmeci
Tuğla İmal İşçisi	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Raf İstifleme İşlerinde Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Tuğla ve Kiremit Presçisi(Elle) ve Reyon Görevlisi yer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Sinop ilinde erkeklerde Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Elektrik Teknisyeni-Yüksek Voltaj ve Metal Mamul Montaj İşçisi olarak sıralanmaktadır.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 3,3'ü ihracat yapmaktadır. İlde 3 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 13,8'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Sinop'a göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	8,8%	311	571	882
İnşaat	1,9%	10	244	255
Toptan ve Perakende Ticaret	1,2%	2	49	51
Genel Toplam	3,3%	324	864	1.188

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Sinop ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Sinop ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 8,8 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. Türkiye genelinden farklı olarak ikinci sırada yüzde 1,9 ile inşaat sektörü ve üçüncü sırada ise yüzde 1,2 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Sinop ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Makineci (Dikiş) gibi imalat sektörü ağırlıklı meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Makineci (Dikiş)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Makineci (Dikiş)
Ortacı/Ayakçı(Tekstil)	Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi	Metal Mamuller Montaj İşçisi

	Operatörü	
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Çivi İmal Makinesi Operatörü	Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü
Ön Muhasebeci	Elektrostatik Boya Operatörü	Çivi İmal Makinesi Operatörü
Aşçı	Şoför- Yük Taşıma	Elektrostatik Boya Operatörü
İplik Temizleme İşçisi	Paketleme İşçisi (El İle)	Beden İşçisi (Genel)
Nezaretçi ve Ustabaşı(Tekstil-Paketleme)	Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi (El İle)
Regulacı	Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)	Şoför-Yük Taşıma
Aşçı Yardımcısı	Pişirici-Konserveci(Balık)	Ortacı/Ayakçı(Tekstil)

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde kadın, erkek ve toplamda ilk sırada Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları mesleği yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda sırasıyla Makineci (Dikiş) ve Ortacı/Ayakçı(Tekstil) meslekleri alırken, erkeklerde ise sırasıyla Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü meslekleri yer almaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Sinop'taki işyerlerinin yüzde 61,1'i, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

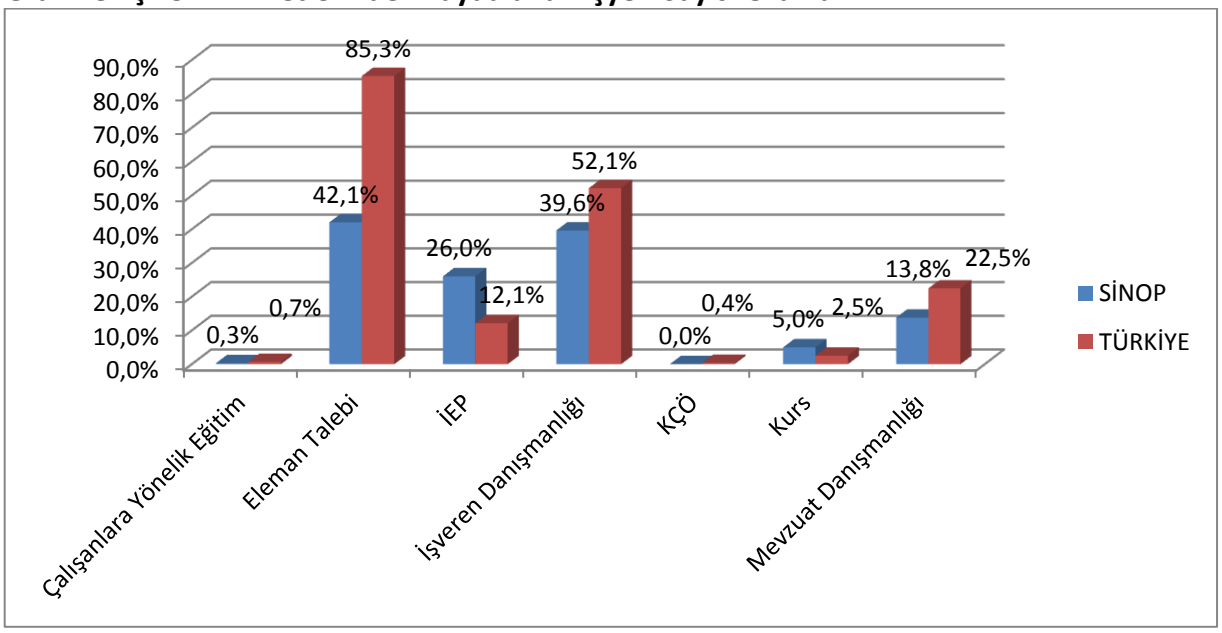

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 42,1 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 39,6 ile işveren danışmanlığı, yüzde

26 ile işbaşı eğitim programı, yüzde 13,8 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 5 ile kurs hizmetleri ve yüzde 0,3 ile çalışanlara yönelik eğitim takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneği talepleri olmamıştır. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Sinop ilinde işbaşı eğitim programları ve kurs hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, eleman talebi Türkiye genelinin oldukça altında kalınmıştır. İl için bu durum işverenlerin eleman ihtiyaçlarını genellikle eleman talebinden çok işbaşı eğitim programlarından karşıladıklarını ortaya koymuştur.

Sinop ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 0-4 yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Sinop'ta, sayısal olarak en fazla İŞKUR'dan hizmet alan işyeri 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olmuştur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

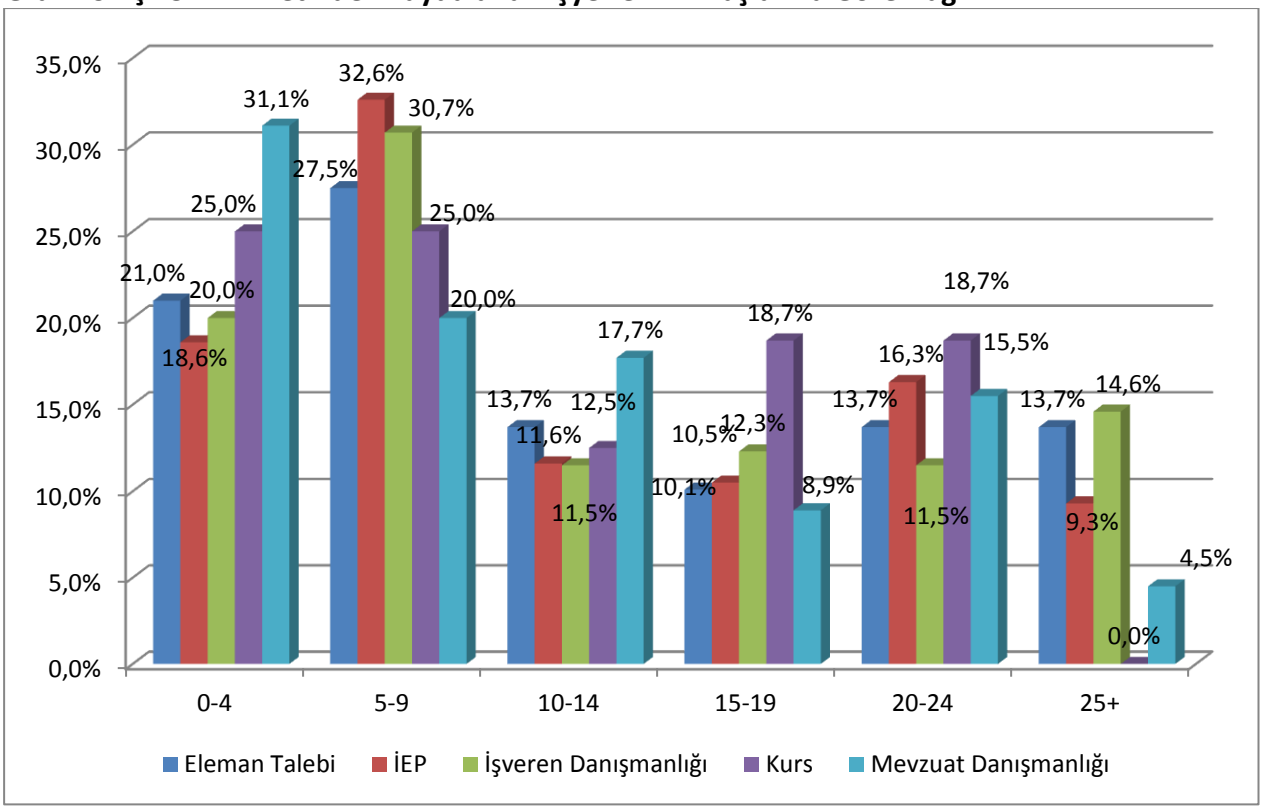

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4yaş arası firmalar sırasıyla mevzuat danışmanlığı, kurs, eleman talebi, işveren danışmanlığı ve işbaşı eğitim programından faydalandıkları görülmektedir. 5-9 yaş arası firmalar İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında;

işbaşı eğitim programı, işveren danışmanlığı, eleman talebi, kurs ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

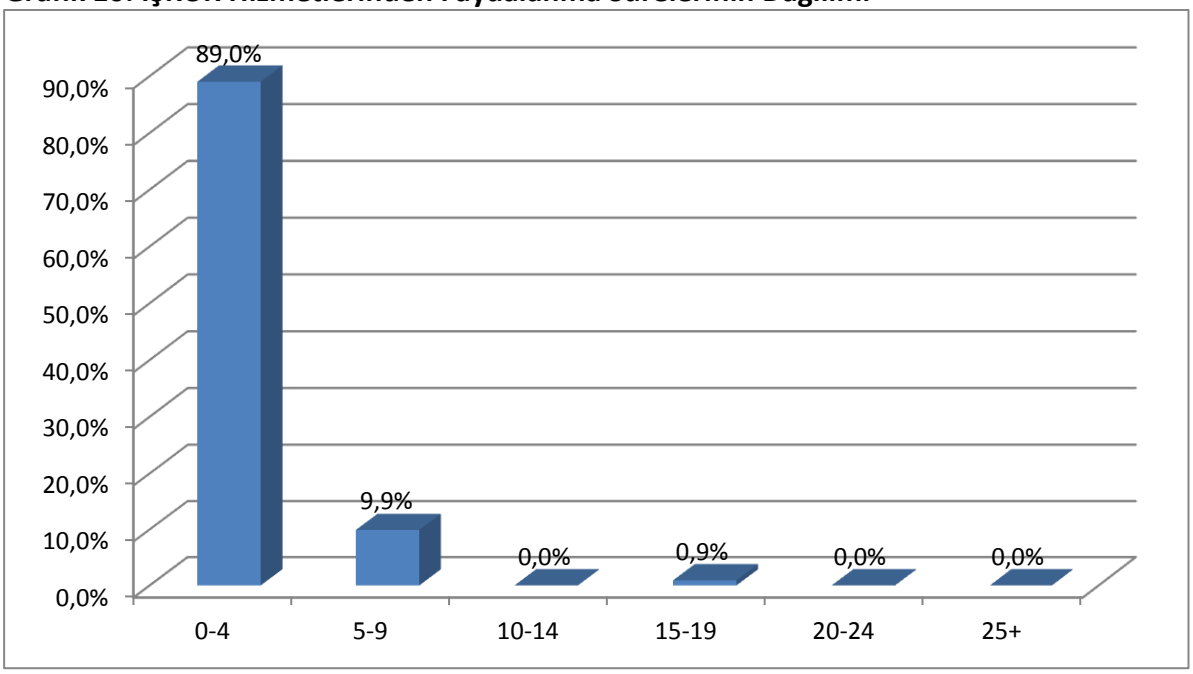

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 89,0'u 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 10-14,20-24 ve 25+ yıllar arasıdır. 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Sinop ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	50,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	78,2%	27,5%	68,1%	15,9%	24,6%
İnşaat	57,8%	42,1%	68,4%	5,4%	15,8%
Toptan Ve Perakende Ticaret;	61,5%	46,1%	57,7%	5,8%	9,6%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	40,0%	80,0%	0,0%	40,0%

Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	92,9%	35,7%	28,6%	7,1%	14,3%
Bilgi Ve İletişim	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	28,6%	100,0%	100,0%	0,0%	28,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	91,7%	50,0%	83,3%	0,0%	58,3%
Eğitim	50,0%	83.3%	83,3%	0,0%	50,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	83.3%	66,7%	83.3%	0,0%	33,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	20,0%	60,0%	40,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	42,1%	26,0%	39,6%	5,0%	13,8%

KAYNAK: 2015 İPA

Sinop ilinde ulaştırma ve depolama sektörü dışında hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. Bunun yanında bilgi ve iletişim sektörü dışında bütün sektörlerde işveren danışmanlığı hizmetinden de fazla yararlanılmıştır. Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörünün tamamı işbaşı eğitim programlarından yararlanmıştır. İşveren danışmanlığı hizmetinde ise Madencilik Ve Taş Ocakçılığı Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ve Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörleri ön planda olmuştur. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. İmalat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlere göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

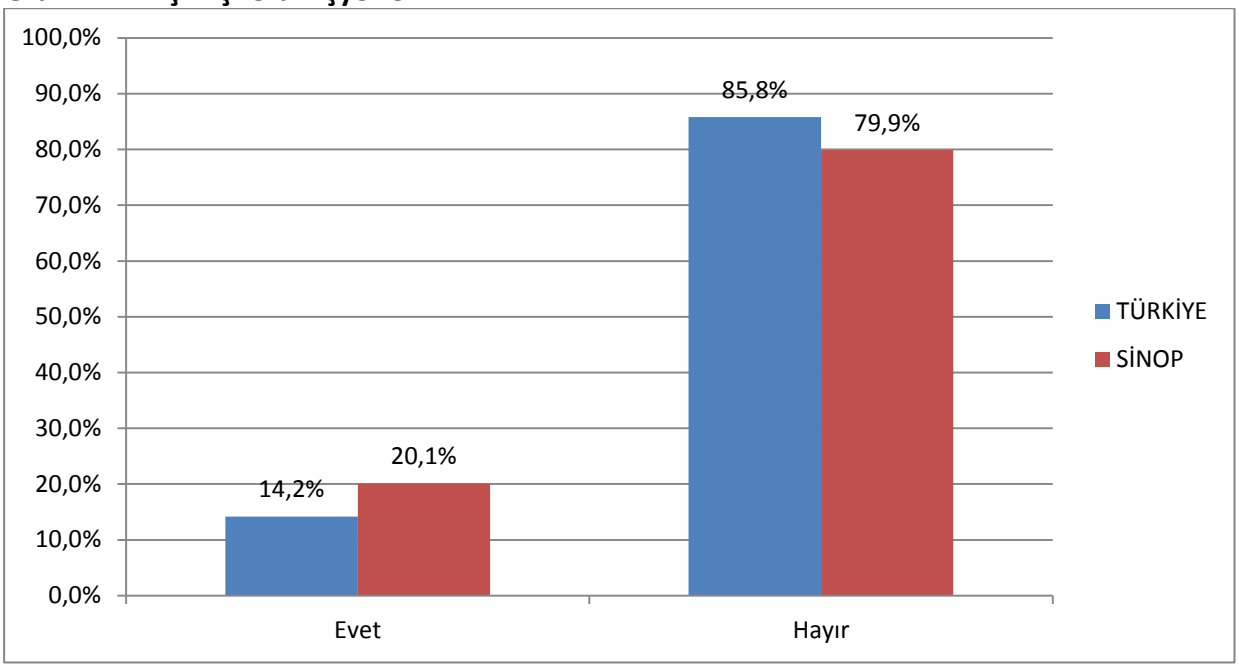

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilindeki işyerlerinin yüzde 20,1'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Sinop'ta açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden daha yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Sinop ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 34,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Sinop ilinde toplam 275 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

	SİNOP	
Sektör	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%
İmalat	66,3%	3,7%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıt.	0,0%	0,0%
İnşaat	5,7%	1,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret	18,8%	5,2%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	0,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	4,2%	4,9%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%

Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,8%	0,4%
Eğitim	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,8%	5,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,1%	10,5%
Genel Toplam	100,0%	3,1%

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 67,3 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 18,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 5,7 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 73,3'ünü oluştururken açık işlerin yüzde 90'ın üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Ulaştırma Ve Depolama, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Sinop ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Sinop ilinde açık iş oranı yüzde 23,1 ile Türkiye geneli açık iş oranının 1,4 puan üzerindedir. Sinop'ta sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 10,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründedir. Bunu yüzde 5,2 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Toptan Ve Perakende Ticaret yüzde 4,9 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, yüzde 3,7 ile imalat sektörü takip etmektedir. Bu sektörlerin dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

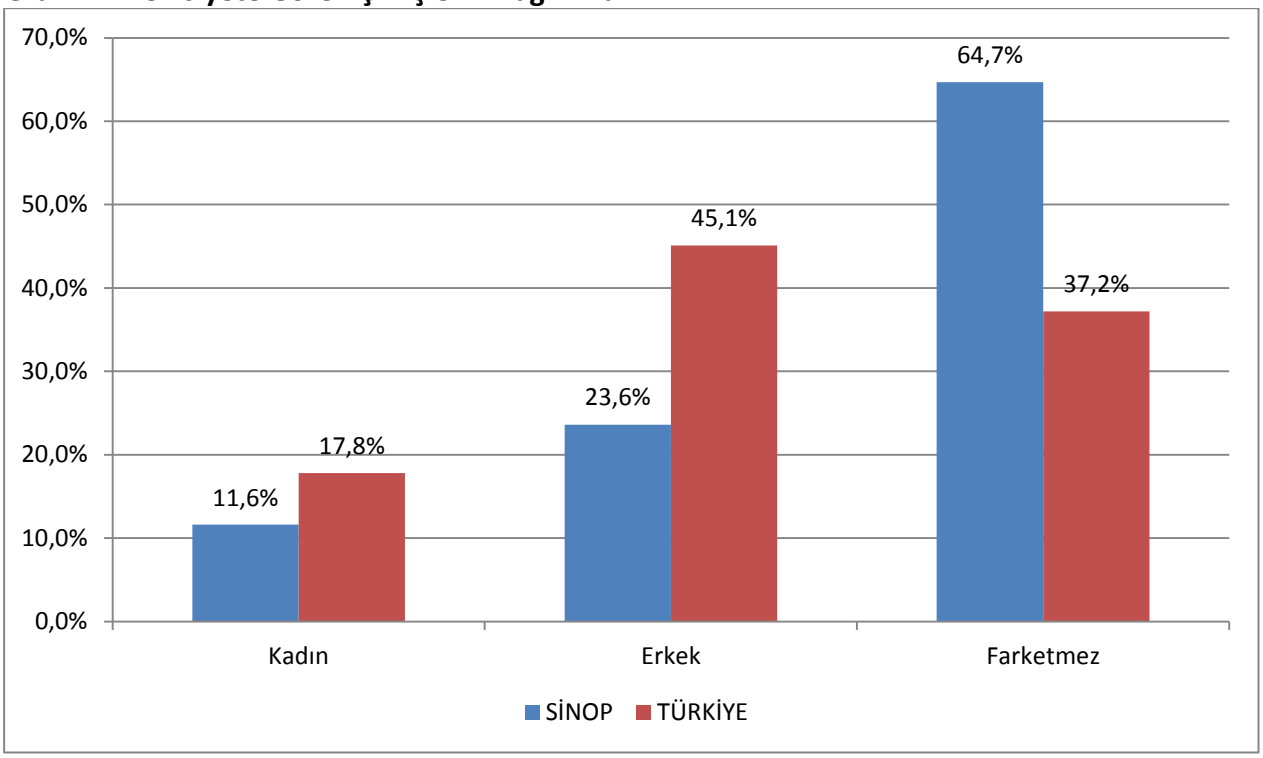

KAYNAK: İPA 2015

Sinop'ta toplam açık işlerin yüzde 11,6'sı için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinden düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 23,6 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok altındadır. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 64,7 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Sinop ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler-kadın fark etmediği talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Sinop'ta açık işlerde cinsiyet farklılaşması çok fazla görülmezken, Türkiye genelinde açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

	10+
Sektör	**Açık İş Verme Oranı**
Diğer Hizmet Faaliyetleri	40,0%
İmalat	31,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	31,6%
Toptan ve perakende ticaret	21,4%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	16,7%
İnşaat	9,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8,8%
Genel Toplam	20,2%

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 20,2 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Sinop'ta sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 40,0 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Sinop'ta ikinci sırada yüzde 31,9 ile İmalat sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 31,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Sinop ilinde sektörel bazda; Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Ulaştırma Ve Depolama, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Gayrimenkul Faaliyetleri ve eğitim sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

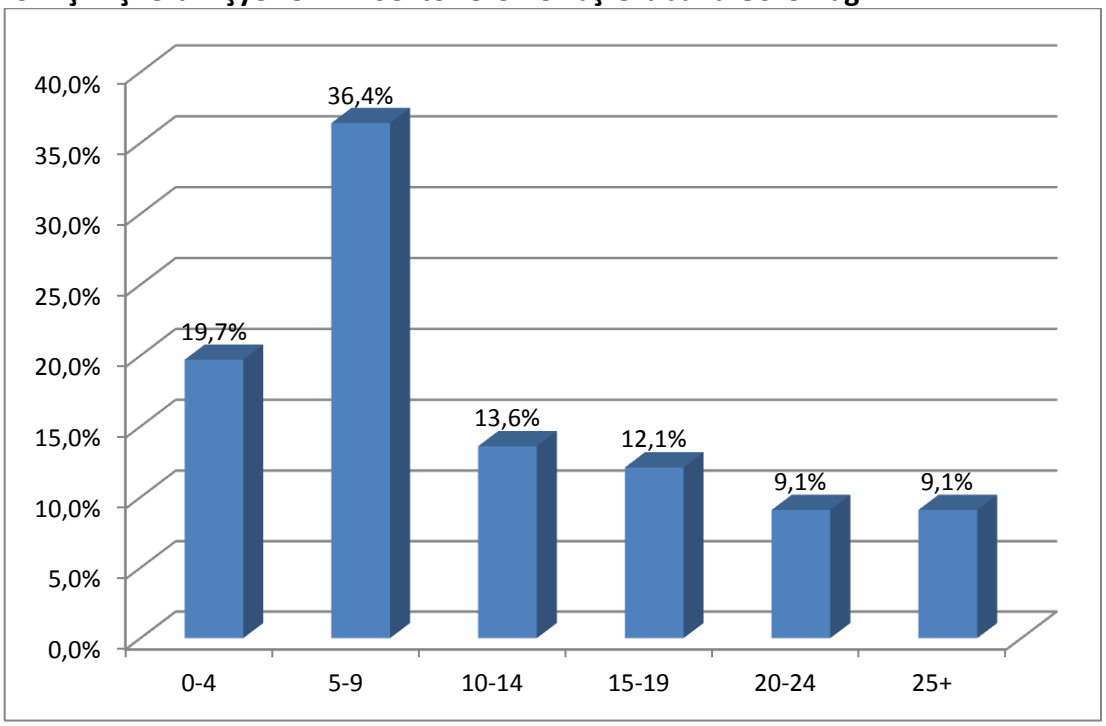

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Sinop ilinde açık işlerde cinsiyet farklılaşmasının talep edilmediği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat	8,7%	20,8%	70,5%
İnşaat	0,0%	18,8%	75,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	17,3%	30,8%	50,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	25,0%	16,7%	50,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20,0%	0,0%	80,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	11,6%	23,6%	64,7%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörünün tamamında erkek eleman talep edilmişken İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün tamamında da kadın eleman talep edilmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe de kadın eleman talebi az olmakla beraber yüzde 80 oranında fark etmemektedir. İmalat, inşaat ve İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yoğunluklu olarak cinsiyet farklılığının olmadığı talep edilmiştir.

Sinop'ta açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Hizmet Ve Satış Elemanları oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Sinop'taki açık işler Türkiye geneline göre daha mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Sinop			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	1,8%	1,1%	7,5%	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	57	20,7%	7,9%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	33	12,0%	2,0%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	8	2,9%	1,6%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33	12,0%	2,2%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	10	3,6%	1,9%	8,1%	1,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	128	46,6%	3,8%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	0	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**275**	**100%**	**3,1%**	**100%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Türkiye'de açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Sinop ili ile paralel olarak birinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada hizmet ve satış

elemanları meslek grubu yer almaktadır. İlk üç sıralamasında Türkiye geneli ile benzerlik görülmektedir.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Sinop'ta açık iş dağılımında ikinci sırada yer alan Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu, açık iş oranında birinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu ise açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır. Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ise hem açık dağılımı hem de açık iş oranında üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Sinop			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20,0%	20,0%	60,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	17,5%	14,0%	68,4%	21,3%	27,5%	51,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,1%	9,1%	72,7%	23,7%	41,7%	34,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,5%	0,0%	87,5%	17,6%	19,3%	63,2%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	15,2%	75,8%	9,1%	11,0%	73,9%	15,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10,0%	70,0%	20,0%	12,6%	51,1%	36,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5,5%	16,4%	78,1%	17,0%	46,5%	36,4%
Yönetici	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**11,6%**	**23,6%**	**64,7%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Sinop ilinin açık işlerinde cinsiyet ayrımının olmadığı ön planda ve Türkiye ortalamasının çok üzerinde olduğu görülmektedir. Nitelik gerektiren ve fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran biraz daha üst seviyededir. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları ve yönetici meslek gruplarıdır. Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden fazla olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Hem Sinop'ta hem de Türkiye'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grupları Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Makineci(Dikiş)	27,3%	Makineci(Dikiş)	23,1%
2	Ortacı/Ayakçı(Tekstil)	7,6%	Ortacı/Ayakçı(Tekstil)	8,4%
3	Ütücü	6,5%	Ütücü	6,3%
4	Reyon Görevlisi	5,8%	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	5,0%
5	Elektrikçi (Genel)	3,6%	Konfeksiyon İşçisi	3,4%
6	Kasiyer	3,6%	Garson (Servis Elemanı)	3,3%
7	Tuğla İmal İşçisi	3,6%	Yapı Yalıtımcısı	2,9%
8	Çivi İmal Makinesi Operatörü	2,9%	Kasiyer	2,8%
9	Metal Mamuller Montaj İşçisi	2,9%	Metal Mamuller Montaj İşçisi	2,7%
10	Traktör Şoförü	2,2%	Reyon Görevlisi	2,6%
11	Yapı Yalıtımcısı	1,8%	Mozaik Kesici ve Döşeyici	2,5%
12	Satış Danışmanı	1,8%	Satış Danışmanı	1,8%
13	Ön Muhasebeci	1,8%	Ağaç İşleme Tezgahı Ayarcısı	1,7%
14	Mozaik İmal İşçisi (İnşaat)	1,8%	Balık Temizleme İşçisi	1,7%
15	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	1,5%	Kesimci(Konfeksiyon)	1,7%
16	Ahşap Mobilya İmalatçısı	1,5%	Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)	1,4%
17	Pazarlamacı	1,1%	Elektrikçi(Genel)	1,2%
18	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	1,1%	Yufka Ustası	1,0%
19	Beden İşçisi(Taşıma,Yükleme-Boşaltma)	1,1%	Mermer İşçisi	1,0%
20	Aşçı	1,1%	Aşçı Yardımcısı	0,9%
21	**Diğer Meslekler**	18,3%	**Diğer Meslekler**	24,6%
Toplam		100%	**Toplam**	**100%**

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek değişmemiştir. Bunlar sırasıyla Makineci(Dikiş), Ortacı/Ayakçı(Tekstil) ve Ütücü meslekleridir. Geçen sene dördüncü sırada yer alan Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları ihtiyacı bu sene ilk 20 meslek arasına girememiştir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden on bir tanesi (Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Mozaik Kesici ve Döşeyici, Ağaç İşleme Tezgâhı Ayarcısı, Balık Temizleme İşçisi, Kesimci(Konfeksiyon), Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik), Yufka Ustası, Mermer İşçisi, Aşçı Yardımcısı) bu sene ilk yirmi meslek içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Tuğla İmal İşçisi, Çivi İmal Makinesi Operatörü, Traktör Şoförü, Ön Muhasebeci, Mozaik İmal İşçisi (İnşaat), Ahşap Mobilya İmalat Ustası, Ahşap

Mobilya İmalatçısı, Pazarlamacı, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Beden İşçisi(Taşıma, Yükleme-Boşaltma) ve Aşçı açık işlerde ilk yirmi meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye geneli ile Sinop ili açık iş sıralamasında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği bulunmaktadır. Türkiye genelinde ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Sinop'tan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde farklı olan meslekler (Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, , Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El İle), İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Mozaik İmal İşçisi	Ütücü	Makineci(Dikiş)
Çivi İmal Makinesi Operatörü	Yapı Yalıtımcısı	Ortacı/Ayakçı(Tekstil)
Kasiyer	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Reyon Görevlisi
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Garson (Servis Elemanı)
Beden İşçisi (Temizlik)	Traktör Şoförü	Tuğla İmal İşçisi
Reyon Görevlisi	Çivi İmal Makinesi Operatörü	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Bilet Satış Elemanı(Gişe/Banko)	Pazarlamacı	Kasiyer
Ütücü	Beden İşçisi(Taşıma,Yükleme-Boşaltma)	Ütücü
Nezaretçi ve Ustabaş(Tekstil-Paketleme)	Güvenlik Görevlisi(Silahsız)	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı)	Ön Muhasebeci
Satış Elemanı(Perakende)	Diğer Elektrik Tesisatçıları	Aşçı
Usta Öğretici (Anaokulu)	Alüminyum Doğramacı	Okul Öncesi Öğretmeni

KAYNAK: İPA 2015

Sinop ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Mozaik İmal İşçisi, Çivi İmal Makinesi Operatörü ve Kasiyer iken, erkeklerde Ütücü, Yapı Yalıtımcısı ve Ahşap Mobilya İmalat Ustası yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci(Dikiş), Ortacı/Ayakçı(Tekstil) ve Reyon Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır. Açık işlerde Türkiye geneli ile Sinop ili Makineci(Dikiş) mesleği birinci sırada yer alarak benzerlik göstermiştir.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

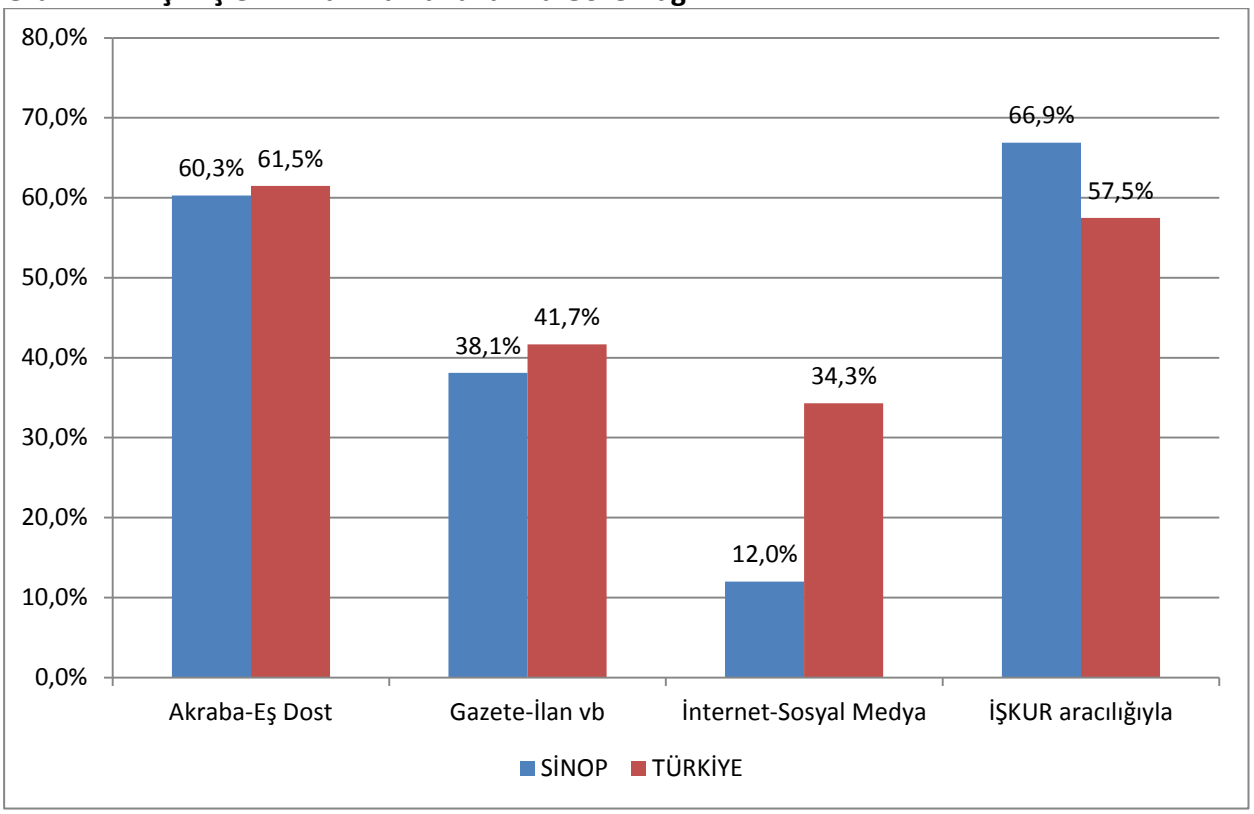

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelinde ve Sinop'la benzerlik söz konusu değildir. Arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR aracılığıyla yer alırken bunu sırasıyla akraba-eş dost, Gazete-İlan vb ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Sinop'ta açık iş arama kanallarına göre dağılımda İŞKUR aracılığının en fazla tercih ediliyor olması İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	58,5%	39,9%	2,7%	61,8%	0,0%
İnşaat	43,8%	0,0%	12,5%	87,5%	0,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	57,7%	53,9%	40,4%	92,3%	0,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	58,3%	16,7%	0,0%	41,7%	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**60,4%**	**38,2%**	**12,0%**	**66.9%**	**0,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Sinop'ta İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Türkiye genelinde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. İnşaat ve Toptan Ve Perakende Ticaret faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki firmalar açık işlerini sadece Akraba-Eş Dost vasıtası ile aramaktadırlar. Sinop ilinde Özel İstihdam Büroları bulunmadığından açık iş arama kanalı olarak da kullanılmamaktadırlar. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki firmalar açık işlerini İŞKUR'dan talep etmemektedirler.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İşkur Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	46,2%	34,7%	0,8%	64,6%	0,00%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	54,0%	51,1%	40,6%	81,5%	0,00%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	78,7%	56,4 %	0,0%	68,8%	0,00%
Hizmet Ve Satış Elemanları	90,7%	27,1%	6,0%	36,6%	0,00%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	89,3%	9,8%	0,0%	80,3%	0,00%
Profesyonel Meslek Mensupları	74,9%	12,5%	87,4%	87,5%	0,00%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	80,1%	20,1%	0,00%	80,1%	0,00%
Genel Toplam	60,2%	38,1%	12,1%	66,8%	0,00%

KAYNAK: İPA 2015

İŞKUR'u oransal olarak en fazla Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar. Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslekler grubu için İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılmamaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Makineci(Dikiş)	40,1%	42,5%	0,0%	74,4%	0,0%
Ortacı/Ayakçı(Tekstil)	76,5%	74,5%	0,0%	74,5%	0,0%
Ütücü	17,8%	70,3%	0,0%	82,2%	0,0%
Reyon Görevlisi	18,8%	100,0%	81,3%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	100,0%	19,6%	39,8%	49,8%	0,0%
Kasiyer	40,0%	80,0%	60,0%	100,0%	0,0%
Tuğla İmal İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Çivi İmal Makinesi Operatörü	100,0%	62,5%	0,0%	37,5%	0,0%
Traktör Şoförü	100,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%

Diğer	81,7%	13,9%	10,8%	47,3%	0,0%
Genel Toplam:	60,2%	38,1%	12,1%	66,8%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Reyon Görevlisi, Kasiyer ve Metal Mamuller Montaj İşçisi mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Ütücü, Ortacı/Ayakçı(Tekstil) ve Makineci(Dikiş) mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	54,6%	50,1%	76,4%	100,0%	54,6%	100,0%
Gazete-İlan vb.	64,7%	35,7%	23,7%	10,0%	0,0%	43,0%
İnternet-Sosyal Medya	1,5%	19,9%	9,8%	10,0%	0,0%	12,3%
İŞKUR aracılığıyla	81,8%	69,1%	76,4%	34,6%	78,2%	0,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPA 2015

Sinop'ta açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 0-4 yaştaki firmalar, ikinci sırada 20-24 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 10-14 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

15-19 yaş ve 25+yaş firmaların tamamı açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalardandır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Sinop			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	27,5%	24,6%	47,9%	65%	13%	21%
Gazete-İlan vb.	20,1%	22,6%	57,3%	63%	12%	25%
İnternet-Sosyal Medya	18,3%	0,0%	81,7%	65%	15%	19%
İŞKUR aracılığıyla	44,0%	15,6%	40,4%	70%	12%	17%
Genel Toplam	**39,7%**	**15,1%**	**45,2%**	**68%**	**13%**	**20%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Sinop ili benzerlik göstermemektedir.

Türkiye genelinde arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer alırken Sinop'ta 90+gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Sinop			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	64,1%	78,8%	52,7%	19%	46%	34%
Gazete-İlan vb.	34,8%	25,8%	43,1%	16%	44%	40%
İnternet-Sosyal Medya	19,1%	4,6%	13,6%	15%	39%	47%
İŞKUR	55,1%	61,4%	70,8%	17%	48%	35%
Toplam	%	%	%	18%	45%	37%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Sinop'ta hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde de Türkiye'de en fazla erkekler aranmakta iken Sinop'ta kadınlar aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Sinop'ta en fazla kadınlar aranırken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Sinop'ta cinsiyet olarak fark etmez iken Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır.

Sinop'taki açık işlerin yüzde 20,3'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 27'sinde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık yarısı bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Sinop genelinden farklı olarak en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	62,2%	100,0%	37,1%	51,0%
Gazete-İlan vb	75,1%	0,0%	53,8%	52,1%
İnternet-Sosyal Medya	37,8%	0,0%	39,6%	34,2%
İŞKUR aracılığıyla	45,6%	85,9%	82,8%	74,3%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 74,32lük kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 52,1 ile Gazete-İlan vb. arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 66,7'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 15,6'sında kadın eleman arandığı, yüzde 17,7'sinde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Akraba-eş dost aracılığı ile erkek elemanların yüzde 100'ü, yüzde 85,9'u da İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 75,1 oranıyla Gazete-İlan vb. dir. İnternet-Sosyal Medya ile Gazete-İlan vb. kanalların kadın eleman aranırken, erkeklerin kendi içerisindeki oranına göre çok daha fazla oranda tercih edilmesi dikkat çekicidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Sinop'taki açık işlerin yüzde 5,5'i part-time çalışanı olan işyerlerindedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Sinop ilinde erkek eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamını akraba-eş dost kanalı ile aranmakta iken, erkeklerin Gazete-İlan vb ve İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	62,2%	100,0%	37,1%	51,0%
İŞKUR aracılığıyla	45,6%	85,9%	82,8%	74,3%
Gazete-İlan vb	75,1%	0,0%	53,8%	52,1%
İnternet-Sosyal Medya	37,8%	0,0%	39,6%	34,2%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 74,3'lük kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 52,1 ile Gazete-İlan vb takip etmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin yüksek bir kısmını Gazete-İlan vb vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 62,2ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 100'lük bir oranla Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Bunu yüzde 85,9 ile İŞKUR takip etmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Sinop'taki açık işlerin yüzde 9,8'i İhracat yapan işyerlerindedir. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Sinop ilinde açık iş arama kanallarından en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost gelmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	60,6%	60,0%	14,7%	37,3%
İŞKUR aracılığıyla	39,4%	100,0%	100,0%	81,4%
Gazete-İlan vb	60,6%	0,0%	0,0%	18,6%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 81,4'lÜk kısmının İŞKUR arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 37,3 ile akraba-eş dost takip etmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 60,6'lık bir oranda Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 39,4 ile İŞKUR arama kanalı takip etmektedir. Erkek ve cinsiyet bazında fark etmez olarak

tercih yapan işyerlerine ait eleman aranma yolunda ise yüzde 100'lük bir oranda İŞKUR tercih edilmektedir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Sinop'taki açık işlerin yüzde 88'i daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	47,8%	75,8%	49,7%	55,8%	100,0%	100,0%	82,4%	90,9%
İŞKUR aracılığıyla	69,6%	67,3%	74,5%	72,3%	22,2%	14,3%	35,3%	27,3%
Gazete-İlan vb	21,7%	29,3%	47,2%	40,5%	66,7%	0,0%	5,9%	21,2%
İnternet-Sosyal Medya	26%	5,1%	14,9%	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 72,3 ile İŞKUR ve yüzde 55,8 ile Akraba-Eş Dost'tur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 90,9'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 27,3'ü İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 88'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 72,3 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Sinop'ta 275 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi sonrasında ise Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme, Satış ve Pazarlama, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma ile Yabancı Dil Becerisi gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve

Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir. Sinop ili ile Türkiye genelinde benzerlikler görülmektedir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; fark etmez eleman taleplerinde de öncelikli beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ve ikinci öncelikli beceri Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi iken kadın ve erkek eleman talebinde bu öncelik ilk sırada değişmemekte iken kadınlarda ikinci sırada iletişim ve ifade yeteneği tercih edilmesi dikkat çekicidir. Mozaik İmal İşçisi, Çivi İmal Makinesi Operatörü vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Satış ve Pazarlama ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Takım Çalışmasına Uyum ile Problem Çözme ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi Toptan ve perakende ticaret; sektöründe iletişim ve ifade yeteneği, inşaat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe iletişim ve ifade yeteneği, Diğer hizmet faaliyetlerinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, Takım Çalışmasına Uyum ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi, İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe İletişim ve İfade Yeteneği ve takım çalışması, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe de İletişim ve İfade Yeteneği, bilgisayar kullanımı ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileridir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla bilgisayar kullanımı, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Hizmet ve Satış Elemanları en çok İletişim ve İfade Yeteneği tercih ederken Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve takım çalışmasıdır. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisidir. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Yeteneğidir.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur.

En fazla açık iş olan ilk üç meslekte; Makineci(Dikiş) mesleğinde sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması; Ortacı/Ayakçı(tekstil) mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği ile Takım Çalışması; Ütücü de

ağırlıklı olarak Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, en fazla aranan beceriler olmuştur. Ön Muhasebe ile ilgili mesleklerde ise Bilgisayar Kullanımı ile Hesap Yapabilme beceresi ön planda olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Sinop genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri " Fiziki ve Bedensel Yeterlilik " ikinci sırada "İletişim ve İfade Yeteneği" dir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 39,7'sinin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Sinop ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Fiziki ve bedensel yeterlilik olurken, 31-89 günlük arama süresindeki ilk beceriler İletişim ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Sinop'ta açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Sinop'ta açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

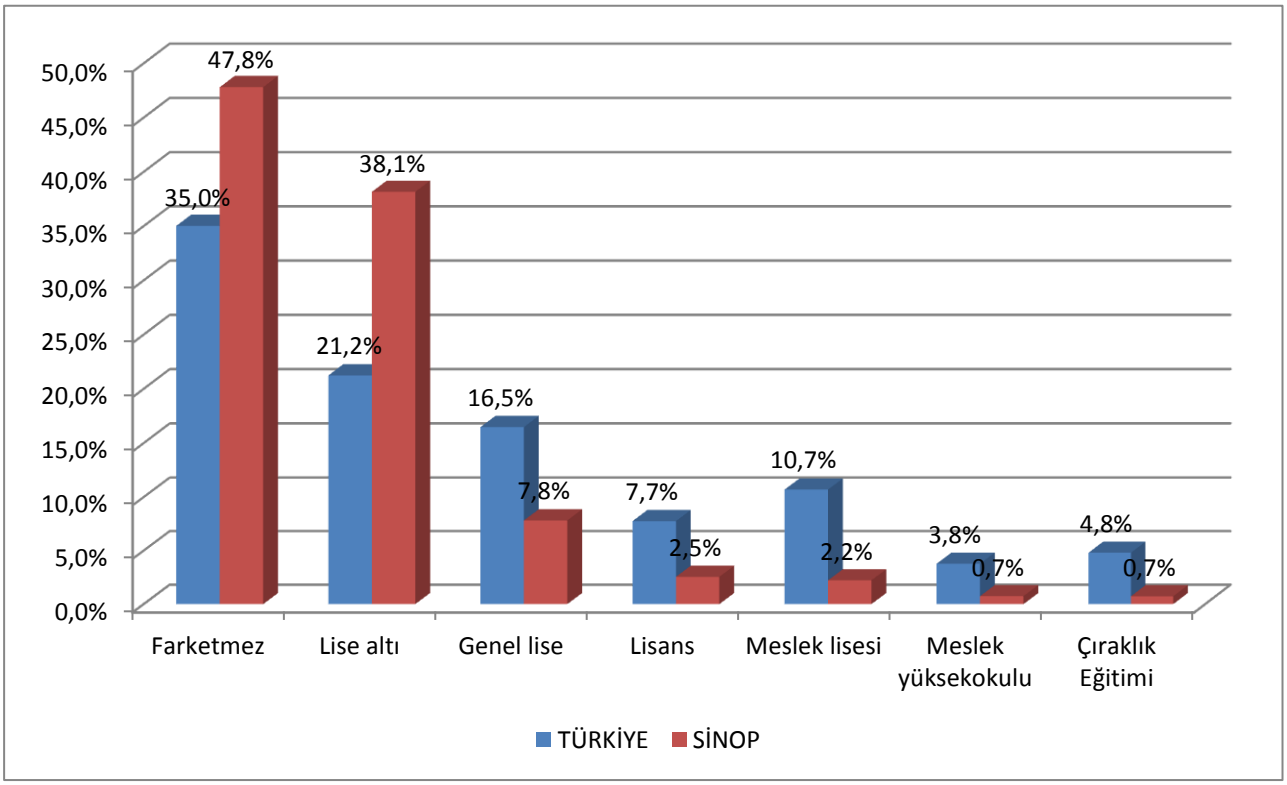

Kaynak: İPA 2015

Sinop ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Sinop'ta ise Lisans, Meslek Lisesi, MYO ve Çıraklık şeklinde gerçekleşmiştir. Sinop'ta lisansüstü eğitim düzeyi istenilen eğitim düzeyleri arasında yer almamıştır.

Hem Türkiye genelinde hem de Sinop'ta en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Fark etmez	19,0%	66,0%	46,3%	47,8%
Lise altı	67,5%	15,4%	41,2%	38,1%
Genel lise	10,4%	7,7%	7,4%	7,8%
Çıraklık Eğitimi	0,0%	3,1%	0,0%	0,7%

Lisans	0,0%	0,0%	3,9%	2,5%
Meslek lisesi	3,1%	4,6%	1,2%	2,2%
Meslek yüksekokulu	0,0%	3,1%	0,0%	0,7%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti fark etmez iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 29,8'ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 65,6 ile lise altı, bunu takiben yüzde 18,7 ile fark etmez olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 66,2 ve bunu takiben yüzde 15,4 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
İmalat	1,1%	35,0%	1,6%	0,5%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	0,0%	54,9%	25,5%	3,9%	2,0%	2,0%	0,0%	11,8%
İnşaat	0,0%	53,3%	13,3%	13,3%	6,7%	0,0%	0,0%	13,3%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	36,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	63,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,3%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**0,7%**	**38,1%**	**7,8%**	**2,2%**	**0,7%**	**2,5%**	**0,0%**	**47,8%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde imalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, imalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde lise altı, imalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, inşaat, diğer hizmet faaliyetleri ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri genel lise, imalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, inşaat ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri mesleki, İmalatta çıraklık, Toptan Ve Perakende Ticaret, inşaatta meslek yüksekokulu, imalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Farketmez	Genel Toplam
SİNOP	0,7%	38,1 %	7,8%	2,2%	0,7%	2,5%	0,0%	47,8%	100,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	0,0%	42,4 %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	57,6%	100,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	0,0%	58,3 %	25,3%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	12,8%	100,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	0,0%	15,3 %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	84,7%	100,0%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	6,0%	24,4 %	0,0%	6,1%	0,0%	0,0%	0,0%	63,5%	100,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	30,5 %	39,4%	0,0%	20,2%	0,0%	0,0%	9,8%	100,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	87,5%	0,0%	0,0%	100,0%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0,0%	19,9 %	60,2%	19,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; nitelik gerektirmeyen meslekler, tesis ve makine operatörleri ve montajcıları ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi lise altı, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları için en fazla talep edilen eğitim düzeyi genel lise, profesyonel meslek mensupları için lisanstır. Lisans üstü eğitimi talep eden meslek grubu olmamıştır.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Fark etmez	68,3%	49,6%	0,0%	61,2%	0,0%
Lise altı	37,2%	27,9%	21,2%	72,3%	0,0%
Genel lise	100,0%	42,3%	9,4%	70,7%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lisans	71,3%	14,3%	85,6%	85,7%	0,0%
Meslek lisesi	100,0%	0,0%	50,0%	66,8%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**60,2%**	**38,1%**	**12,1%**	**66,8%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Çıraklık Eğitimi, Genel lise, meslek lisesi ve Meslek Yüksek Okulu eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Sinop genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Fark etmez	28,4%	20,3%	51,3%
Lise altı	55,8%	13,4%	30,8%
Genel lise	28,1%	4,7%	67,2%
Lisans	28,7%	0,0%	71,3%
Meslek Lisesi	50,5%	0,0%	49,5%
Meslek Yüksekokulu	0,0%	0,0%	100,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**39,7%**	**15,1%**	**45,2%**

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta Çıraklık Eğitimi, Lise altı ve Meslek Lisesi düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, fark etmez, Genel Lise Lisans ve Meslek Yüksek Okulu düzeyde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Sinop ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini uzun vadede aramaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
İmalat	39,9%	21,1%	39,0%
İnşaat	80,0%	0,0%	20,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	19,6%	5,9%	74,5%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	72,7%	0,0%	27,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	83,3%	0,0%	16,7%
Genel Toplam	**39,7%**	**15,1%**	**45,2%**

Kaynak: İPA 2015

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Toptan Ve Perakende Ticaret ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	60,4%	32,3%	7,6%
5-9	28,0%	7,6%	64,4%
10-14	52,3%	14,3%	33,5%
15-19	29,7%	24,6%	45,7%
20-24	50,9%	11,0%	38,2%
25+	30,7%	0,0%	69,3%
Genel Toplam	**39,7%**	**15,1%**	**45,2%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 28'ini 0-30, yüzde 7,6'sını 31-89, yüzde 64,4'ünü 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	39,8%	20,1%	40,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	35,7%	3,5%	60,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	39,4%	35,4%	25,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	25,1%	0,0%	74,9%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33,4%	3,0%	63,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	60,0%	0,0%	40,0%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	42,4%	20,1%	37,4%
Genel Toplam	**39,7%**	**15,1%**	**45,2%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 90+ günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 90+ gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Sinop ilindeki işyerlerinin yüzde 45,3'ü eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Sinop ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

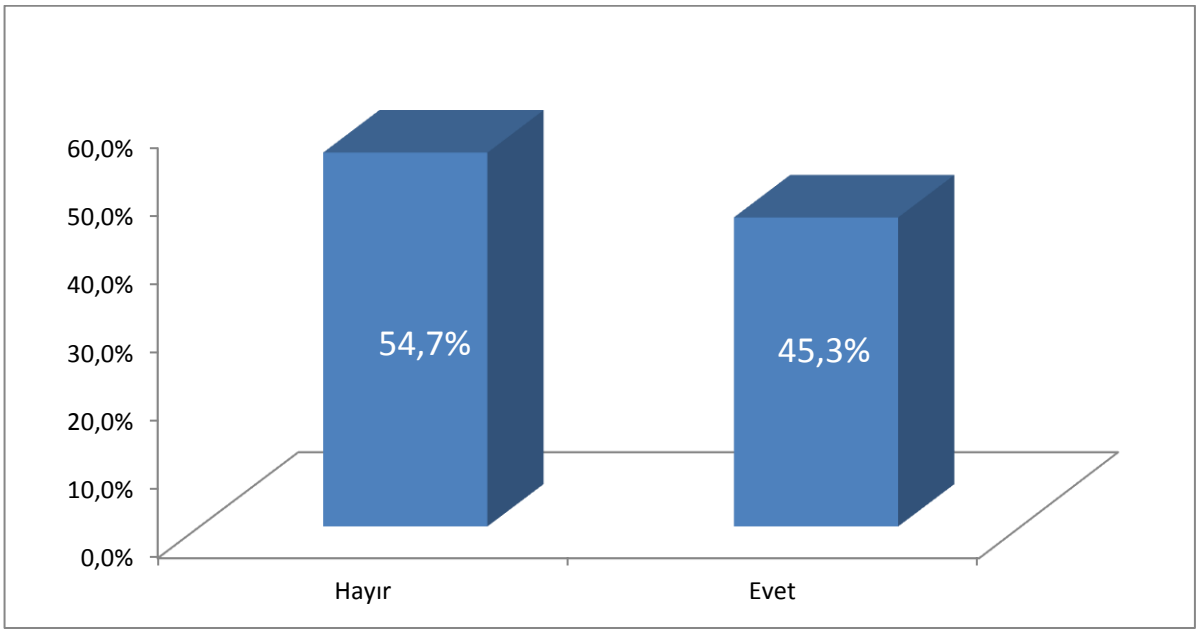

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 45,3'ünün aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Sinop ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Sinop ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri İmalat sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	3	100,0%	3	3	100,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3	1	33,3%	1	1	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	4	44,4%	5	4	80,0%
Bilgi ve iletişim	4	0	0,0%	4	3	75,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20	17	84,2%	20	15	73,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	3	50,0%	6	4	66,7%
Eğitim	8	5	62,5%	7	4	57,1%
İmalat	103	71	68,6%	102	52	51,3%
Toptan ve perakende ticaret	88	45	50,6%	85	37	44,0%

İnşaat	58	20	35,1%	54	21	38,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	12	6	50,0%	13	2	18,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	1	8,8%	21	5	17,6%
Ulaştırma ve Depolama	13	2	15,4%	13	0	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Üretimi ve Dağ.	2	1	50,0%	2	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Genel Toplam	343	179	52,1%	329	149	45,3%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 14 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 16,8 oranında olan 30 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten yaklaşık her 6 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Sinop'taki işyerlerinin yüzde 52,1'unun eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 2 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 6,8 puanlık bir azalışla yüzde 45,3 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 16,8 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Üretimi ve Dağ sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 50 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve bu sektördeki tüm işyerleri 2015 yılında eleman temininde güçlük çekmediğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı Ulaştırma ve Depolama sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 5,8'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 15,4 puanlık bir azalışla bu sektördeki tüm işyerleri 2015 yılında eleman temininde güçlük çekmediğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Eğitim ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sinop'ta geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Sinop'ta 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 522 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12	5
Hizmet ve Satış Elemanları	84	57
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	60	33
Profesyonel Meslek Mensupları	26	8
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	116	33
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	18	10
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	206	128
Genel Toplam	522	275

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 39,5'lik pay ve 206 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 22,2'lik pay ve 116 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 16,1'lik pay ve 84 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubu açık işlerde yüzde 46,6'lık pay ve 128 kişi ile, temininde güçlük çekilen kişilerde olduğu gibi ilk sırada yer almaktadır.

Sinop ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Sinop ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

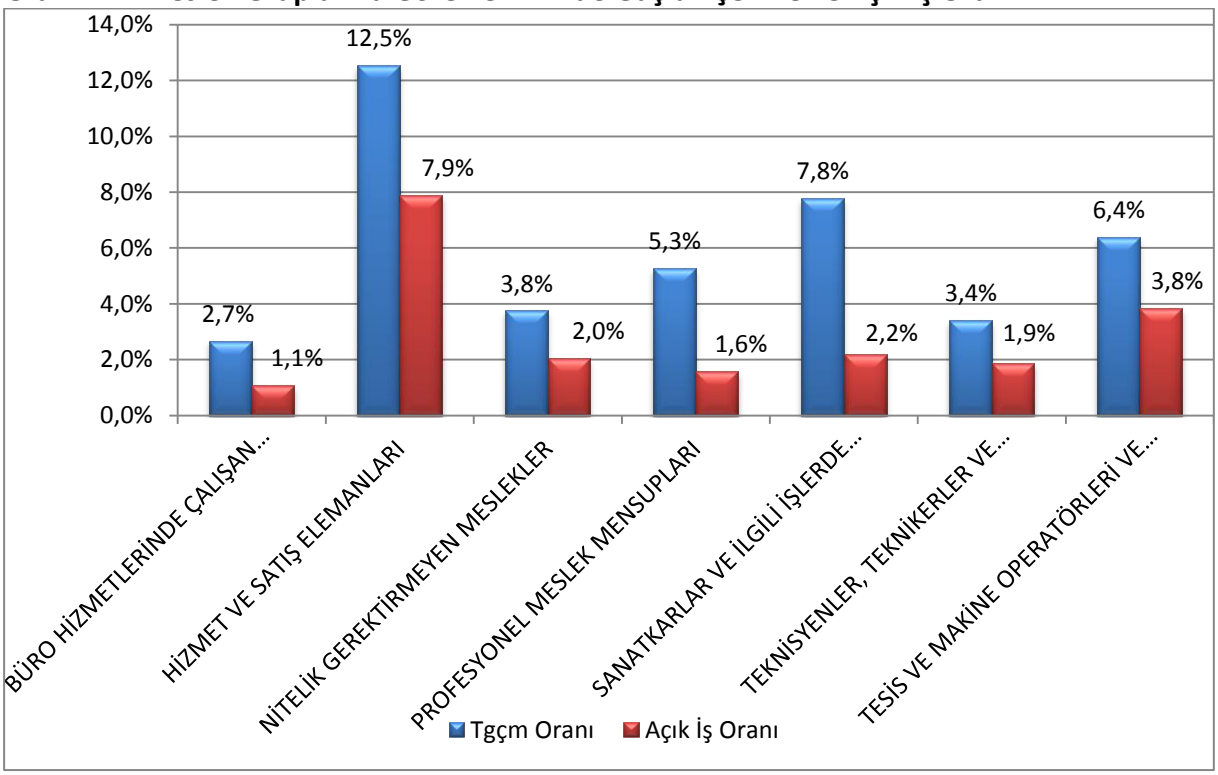

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Sinop'ta Hizmet ve satış elemanları grubunda çalışanların yüzde 12,5'inin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 13,6 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 7,8 ile Sanatkârlar ve İlgili işlerde çalışanlar meslek grubu ve yüzde 6,4 ile Tesis ve Makine operatörleri ve Montajcıları meslek grupları almaktadır

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Sinop'ta eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Makineci(Dikiş)	13,0%
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	9,6%
Tuğla İmal İşçisi	5,9%
Beden İşçisi(Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	5,6%
Garson(Servis Elemanı)	4,0%
Yapı Yalıtımcı	3,6%
Peynir İmal İşçisi	3,0%
Çivi İmal Makinesi Operatörü	2,9%
Reyon Görevlisi	2,8%

Diğer	47,9%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Makineci(Dikiş)mesleği yüzde 13'lük payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan ilk meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 4 tanesi ortaktır. Makineci(Dikiş), Reyon Görevlisi, Tuğla İmal İşçisi ve Çivi İmal Makinesi Operatörü meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Sinop işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

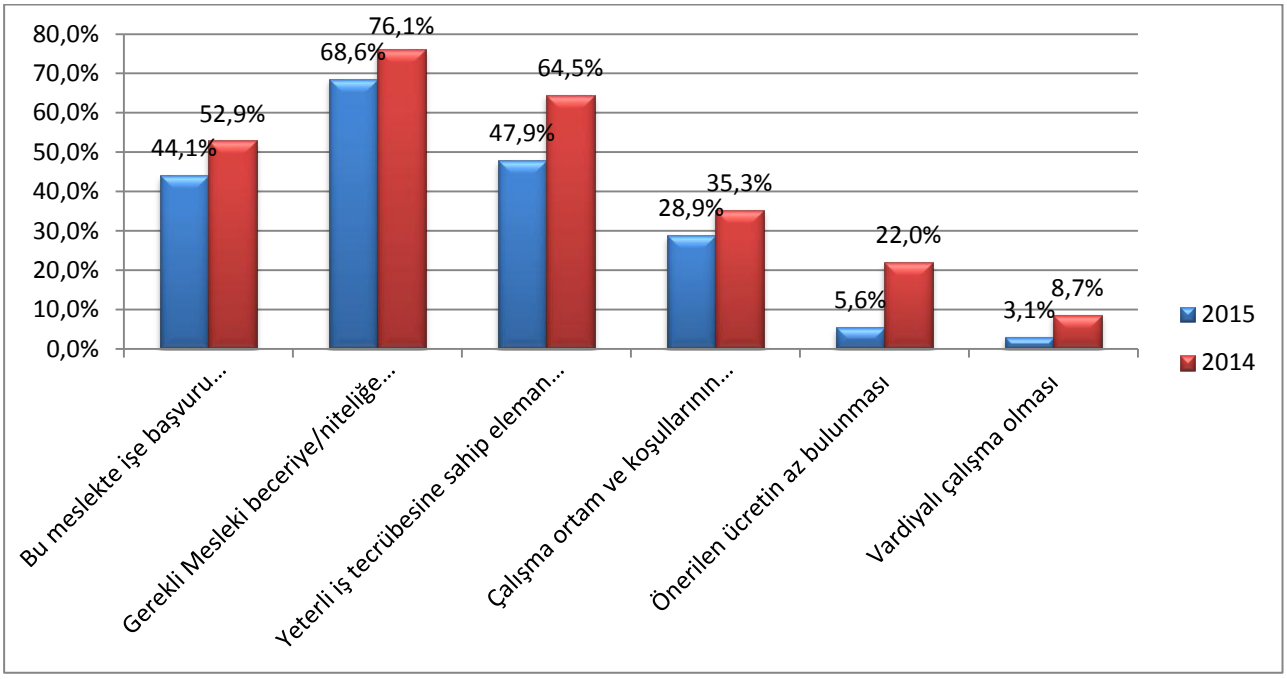

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır.

Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden " Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 64,5'i söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 16,6 puanlık bir azalışla yüzde 47,9 işveren tarafından işaretlenmiştir. Bütün seçeneklerde 2014 yılına oranla 2015 yılındaki oranlarda düşüş yaşandığı görülmektedir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

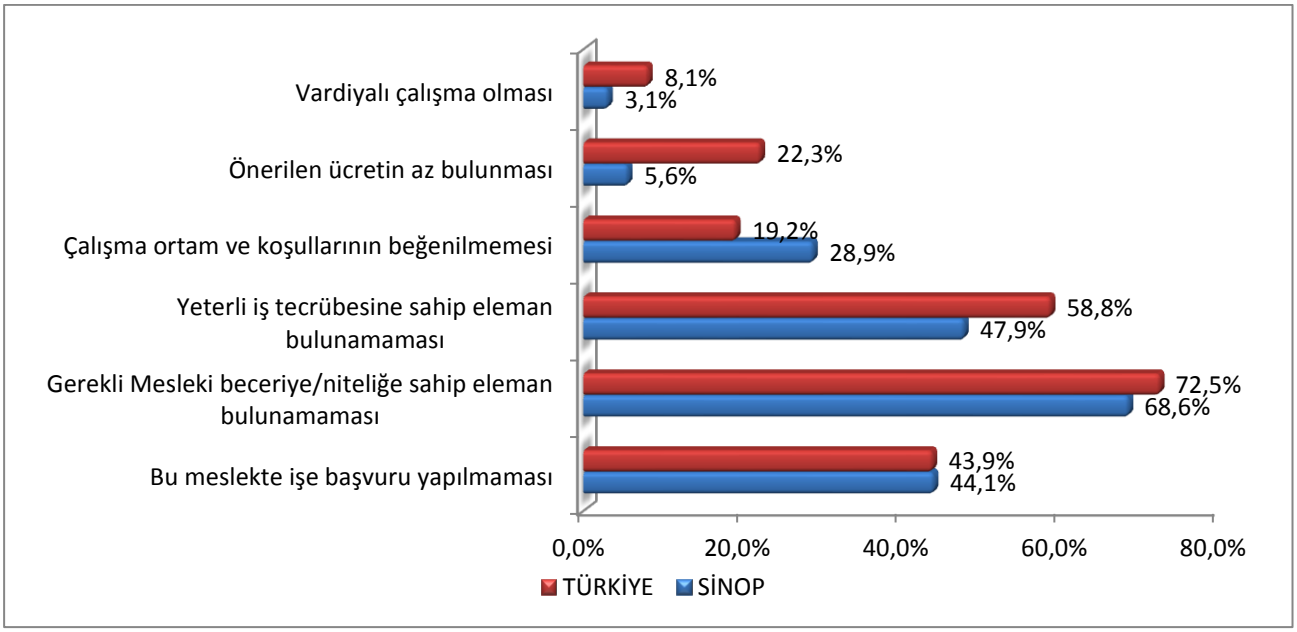

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Sinop ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Sinop'taki işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden 0,2 puanlık bir farkla "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması'' ve 9,7 puanlık farkla "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedeninin daha fazla işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Türkiye geneli 4. Sırada olan ''önerilen ücretin az bulunması'' ve 5. Sırada olan ''Çalışma ortam ve koşullarının Beğenilmemesi'' nedenleri Sinop ili için yer değiştirerek 4. Sırada ''Çalışma ortam ve koşullarının Beğenilmemesi'' ve 5. Sırada ''önerilen ücretin az bulunması'' nedenleri şeklinde olmuştur.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

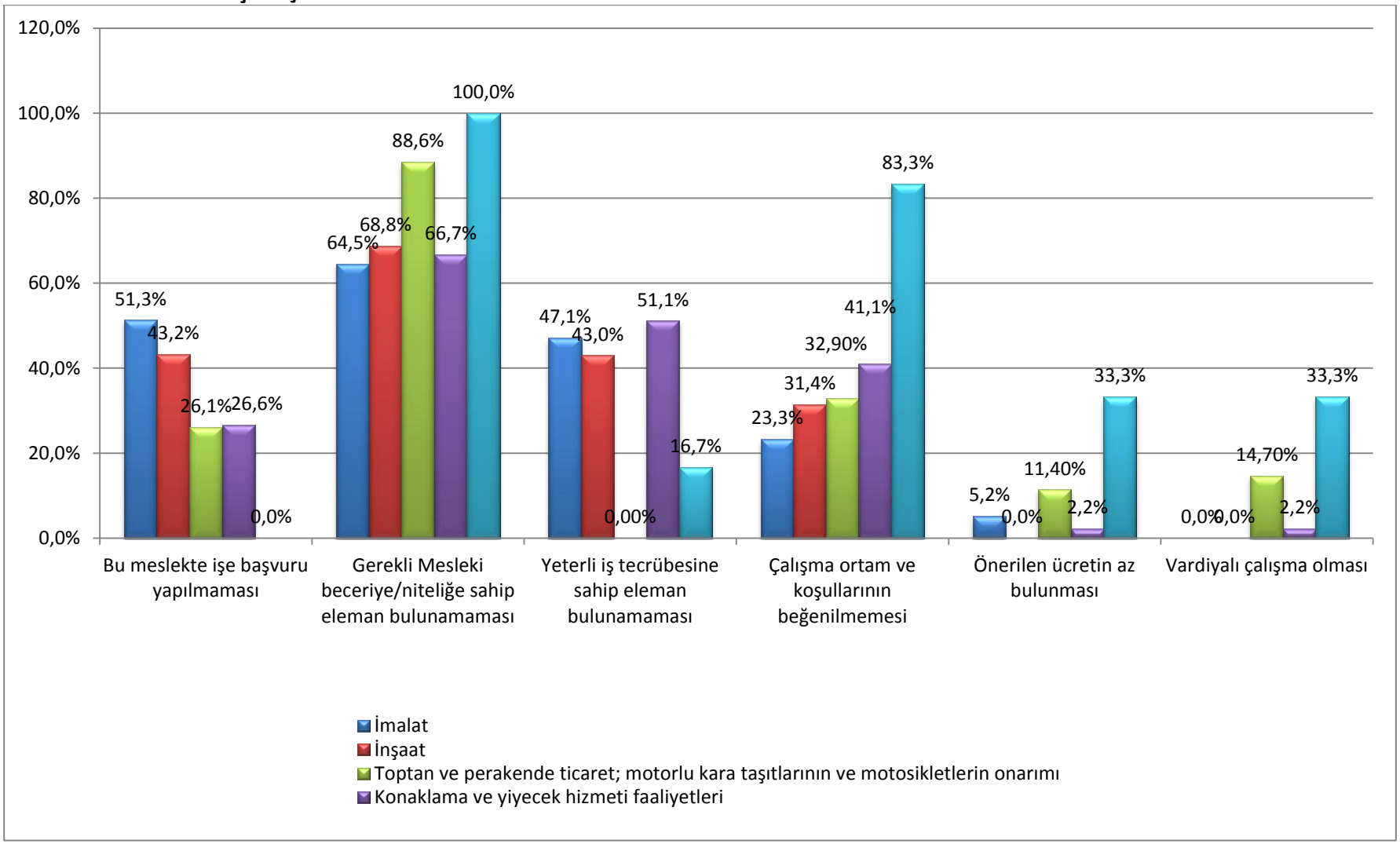

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat, İdari ve destek hizmetleri faaliyetlerinde ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü için sırasıyla "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleri bulunurken, İmalat ve inşaat sektörleri için sırasıyla "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleri takip etmektedir. İdari ve destek hizmetleri faaliyetlerinde sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ikinci sırada ''Çalışma Ortam ve Koşularının Beğenilmemesi'' nedeni yer almaktadır.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin, özellikle İnşaat sektöründe faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" nedeni Konaklama ve Yiyecek Hizmeti sektöründe faaliyet gösteren işverenler tarafından daha çok işaretlenmiştir. Bunlarla beraber "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedeni ise İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri hariç tüm sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde birbirine yakın oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci(Dikiş)	58%	80%	72%	24%	19%	0%
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Tuğla İmal İşçisi	83%	16%	0%	0%	0%	0%
Beden İşçisi(Taşıma,Yükleme-Boşaltma)	41%	44%	0%	21%	0%	0%
Garson(Servis Elemanı)	33%	70%	45%	58%	0%	0%
Yapı Yalıtımcısı	47%	100%	58%	79%	5%	0%
Peynir İmal İşçisi	100%	6%	0%	94%	0%	0%
Çivi İmal Makinesi Operatörü	67%	33%	0%	0%	0%	0%
Reyon Görevlisi	42%	100%	57%	29%	14%	57%
Aşçı	30%	85%	77%	30%	0%	0%
Kasiyer	44%	100%	56%	22%	0%	56%
Ön Muhasebeci	50%	75%	25%	25%	13%	0%
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü(Hızarcı-Keresteci)	50%	100%	75%	13%	13%	0%
Traktör Şoförü	25%	75%	75%	50%	0%	0%
Beden İşçisi(İnşaat)	100%	0%	0%	71%	29%	0%
Mozaik İmal İşçisi(İnşaat)	100%	29%	29%	71%	0%	0%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	100%	29%	0%	0%	0%	0%
Soğuk Demirci	100%	100%	67%	0%	0%	0%
Fırın İşçisi (Tuğla,Kiremit ve Benzeri İnşaat Elemanları)	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Bulaşıkçı(Stevard)	60%	0%	40%	100%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Makineci(Dikiş) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Garson(Servis elemanı),Yapı Yalıtımcısı eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Ağaç Biçme Makinesi Operatörü(Hızarcı-Keresteci) ve Traktör Şoförü mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0%	100%
Eleman Talebi	56%	43%
İEP	49%	49%
İşveren Danışmanlığı	44%	55%
Kurs	68%	31%
Mevzuat Danışmanlığı	38%	62%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre eleman talebi ve mesleki eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber her iki işyeri durumu için İş başı eğitim programı hizmetinden faydalanma konusunda fark olmamakla birlikte çalışanlara yönelik eğitimde temininde güçlük çekmeyen işyerlerinin oranı oldukça yüksektir.

Sinop ilinde işyerlerinin yüzde 45,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 16,1' inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 50'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	8	6	14
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağ.	0	1	1

İnşaat	2	3	5
Toptan ve perakende ticaret	8	11	19
Ulaştırma ve Depolama	0	2	2
Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri	7	2	9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	**26**	**26**	**52**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı birbirine eşittir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağ. Sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin hiçbiri eleman temininde güçlük çekmemektedir. İmalat sektöründe yüzde 57,1, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe yüzde 77,8 dir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri ile hemen hemen aynı orandadır. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

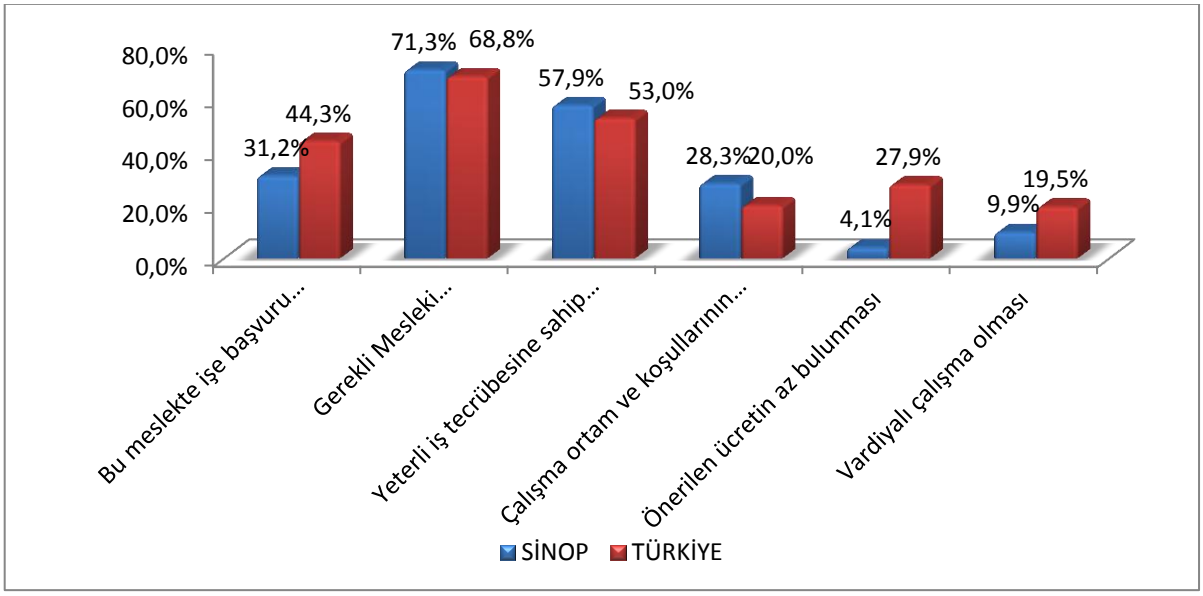

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden

birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Sinop ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, Sinop'ta ise işveren merkezli seçenekler içerisinde vardiyalı çalışma ilk sıradadır.

Sinop ilinde işyerlerinin yüzde 45,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 63,6'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
İmalat	6	3	9
İnşaat	1	0	1
Toptan Ve Perakende Ticaret	0	1	1
Genel Toplam	7	4	11

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sinop'ta ihracat yapan işyerlerinden sadece Toptan Ve Perakende Ticaret sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

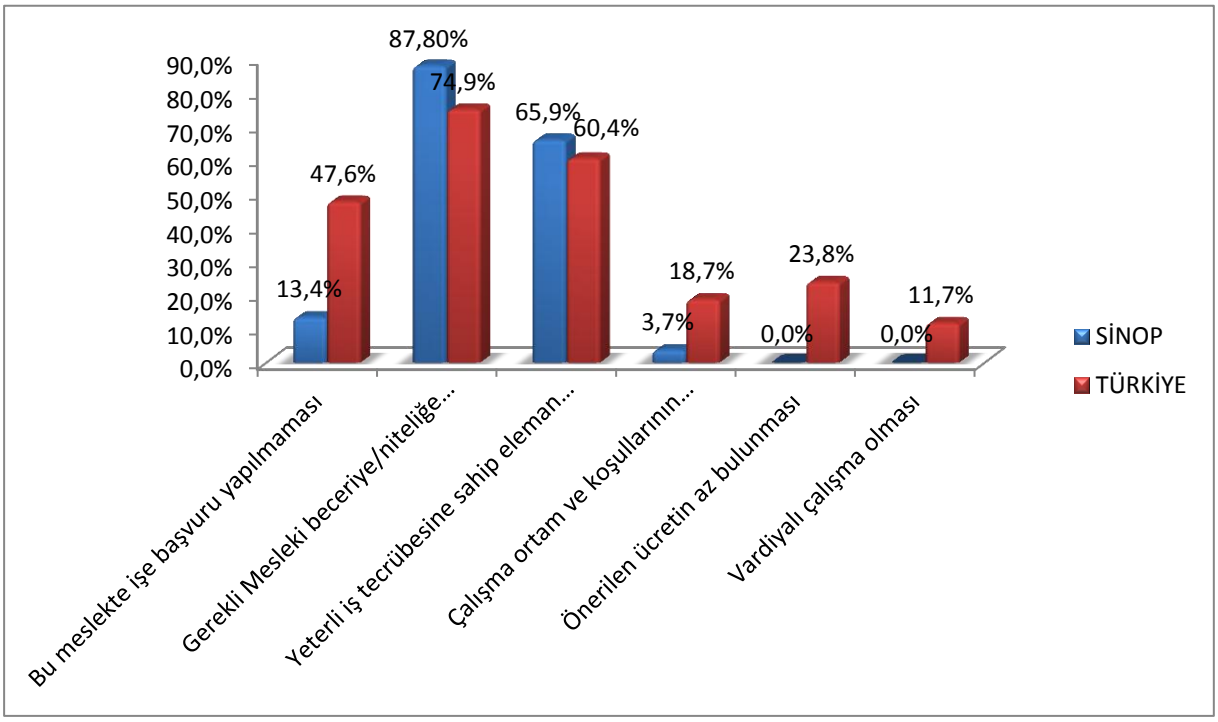

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Sinop ili sıralaması birbirine yakındır.

Sinop'ta işyerlerinin yüzde 45,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 7,8'inin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 54'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	1	3	4
İnşaat	1	2	3
Toptan Ve Perakende Ticaret	4	3	17
Ulaştırma Ve Depolama	0	2	2
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3	0	3
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1	1	2
Eğitim	2	0	2
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	13	12	25

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sinop'ta Ulaştırma Ve Depolama sektörleri dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

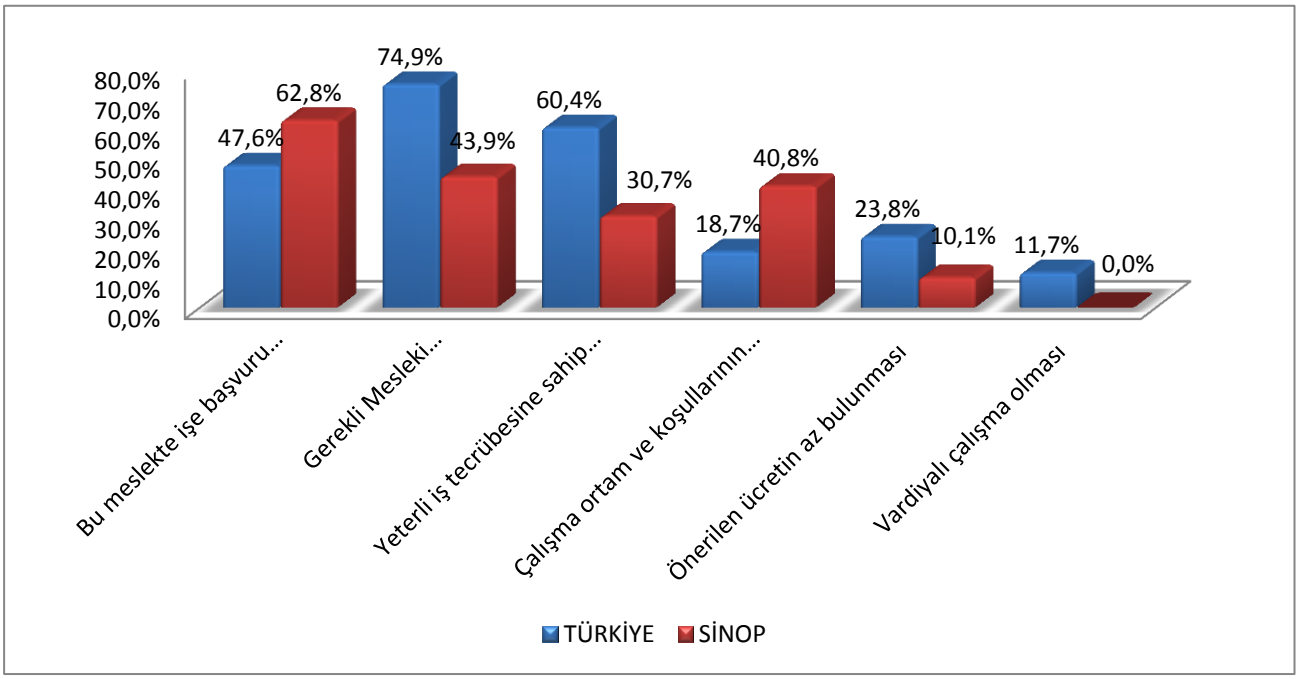

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Meslekte işe başvuru yapılmaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ile Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Sinop ile Türkiye geneli sıralaması birbirinden farklılıklar göstermektedir. Sinop ilinde part-time çalışanı olan ve işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Vardiyalı çalışma olması ve önerilen ücretin az bulunması oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Part-time çalışan istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için problem teşkil etmektedir. Ayrıca Part-time çalışanı olan işyerlerinde vardiyalı çalışma bir tercih olarak seçilmemiştir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	-2,6%
İhracat Yapan İşyerleri	-3,1%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	-5,2%
Genel Toplam	1,8%

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,6 oranında mevcut istihdamın azalacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam azalışı yüzde 3,1, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 5,2 oranında istihdam azalışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 1,8'dir. Part-time Çalışanı Olan İşyerleri kapasitelerini yüksek oranda azaltma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Sinop ili tüm göstergelerde Türkiye ortalamasının altındadır.

2015 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Sinop'ta düşük oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Sinop, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektör inşaat ve eğitim sektörleridir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	142	2,95 %
İnşaat	-11	-0,96 %
Toptan ve perakende ticaret	15	1,62 %
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11	1,78 %
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	9	4,19 %
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	0,0 %
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	0,0 %
Eğitim	-27	-21,09 %
Ulaştırma ve depolama	1	0,84 %
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	1	1,09 %
Diğer hizmet faaliyetleri	5	9,80 %
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	9,30 %
Bilgi ve iletişim	5	17,86 %
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0 %
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0 %
Genel Toplam	155	1,81 %

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olmak üzere dört sektörde herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra Bilgi ve iletişim sektörü yüzde 17,86 oranında 5 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 9,8'lik bir oranla bu sektörü Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir ki burada da 5 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemiştir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir.

Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	41	1,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	50	3,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66	4,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	31	4,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yrd.cı Profesyonel Mslk	-11	-2,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	-25	-5,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	0,2%
Yöneticiler	-1	-0,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	8,1%

Genel Toplam	155	7,7%

Kaynak: İPA 2015

Sinop'ta meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 66 kişilik istihdam artışı beklentisiyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla nitelik gerektirmeyen meslekler ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda sıralamanın Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları yüzde 8,1, Hizmet Ve Satış Elemanları yüzde 4,7 ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yüzde 4,5 oranlarında istihdam artışı olduğu görülmektedir.

Profesyonel Meslek Mensupları yüzde -5,1, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yrd.cı Profesyonel Meslekler yüzde -2 ve Yöneticiler yüzde -0,9 oranlarıyla İstihdam azalışının beklendiği gözlenmektedir ve bu meslek grubundaki 37 kişilik azalış yüzde 23,9'lük bir dilime tekabül etmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Sinop'ta en fazla istihdam artışı beklenen sektörün Bilgi ve iletişim olması meslek gruplarında kendini göstermemiştir.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci(Dikiş)	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Makineci(Dikiş)
Beton ve Betonarme Kalıpçısı	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Ütücü	Ütücü
Temizlik Görevlisi	Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)
Mozaik İmal İşçisi(İnşaat)	İnşaat Kalfası (Genel)
Peynir İmal İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Beden İşçisi (Taşıma,Yükleme-Boşaltma)	Ağır Kamyon Şoförü
Yapı Yalıtımcısı	Soğuk Demirci
Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)	Yapı Yalıtımcısı
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	Beden İşçisi-Bina İnşaatı
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Bekçi
Soğuk Demirci	Beton ve Betonarme Kalıpçısı
Reyon Görevlisi	Sıvacı

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde İmalat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. Sinop genelinde İmalat sektörünün ağırlığı kendini burada da göstermiştir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Makineci (Dikiş)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Reyon Görevlisi	Ütücü	Garson (Servis Elemanı)
Mozaik İmal İşçisi(İnşaat)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı)
Kasiyer	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Aşçı Yardımcısı
Elektrostatik Boya Operatörü	Elektrostatik Boya Operatörü	Şoför-Yük Taşıma
Garson (Servis Elemanı)	Ortacı/Ayakçı(Tekstil)	Satış Elemanı(Toptan)
Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı)	İplik Temizlik İşçisi	Türkçe Öğretmeni
Paketleme Makinası Operatörü(Un)	Pres Ütücü	Sosyal Bilgiler Öğretmeni(İlköğretim)
Pasta Ustası	Kazan Ateşçisi/Buhar kazanı operatörü	Beton ve Betonarme Kalıpçısı
Aşçı Yardımcısı	Makine Bakım Yardımcı Elemanı	Sekreter
Otobüs Muavini	Üretim Müdürü (İmalat Sanayi)	Krom Kaplama İşçisi (Elektroliz ile)
Otobüs Kaptanı(Şoför)	Bekçi	Danışma Memuru

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Makineci(Dikiş) iken ihracat yapılan işyerlerinde ilk sırada bu meslek yer almaktadır. Buna rağmen vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Metal Mamuller Montaj İşçisi, Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı ve ihracat yapılan işyerlerinde Diğer iplik işçileri ve sarıcıları, dokuma makineleri bakım –onarımcı, makine bakım yardımcı elemanı, kimya mühendisi, yük taşıma(şoför) ve diğer sağlık personeli –işyeri hemşiresi mesleklerinde, Beden işçisi-bina inşaatı, matematik öğretmeni-ortaöğretim, sıvacı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, sıhhi tesisatçı, ilköğretim matematik

öğretmeni,Temizlik görevlisi, fayans,seramik karo döşemecisi veinşaat boyacısı meslekleri azalışı beklenen mesleklerdir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek	Fikrim Yok %
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	*	3,3%	33,3%
İmalat	26,5%	2,9%	40,2%	29,4%
Elktrk, Gaz, Buhar Ve İklim. Üretim Ve Dağıtım	*	*	50,0%	50,0%
İnşaat	21,5%	9,3%	38,4%	30,8%
Toptan ve perakende ticaret	20,2%	9,4%	28,6%	41,7%
Ulaştırma ve depolama	7,6%	7,6%	61,5%	23,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15,0%	*	25,0%	55,0%
Bilgi ve iletişim	75,0%	*	25,0%	*
Finans ve sigorta faaliyetleri	*	*	*	100,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	*	*	100,0%	*
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	*	*	27,1%	73,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,7%	*	76,9%	7,6%
Eğitim	14,3%	28,6%	42,9%	14,3%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	16,7%	*	33,3%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	20%	*	20,0%	60,0%
Genel Toplam	20,7%	5,9%	37,7%	35,7%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Sinop işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Sinop'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 36'sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Sinop'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 37,7'sı istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Sinop ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 5,9'u istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Sinop'taki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Sinop'ta en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 75 ile Bilgi ve iletişim sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 28,6 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki,

bilimsel ve teknik faaliyetler ve Elktrk, Gaz, Buhar Ve İklim. Üretim Ve Dağıtım sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir.

Bunun yanı sıra Finans ve sigorta faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri yüksek oranda geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Sinop ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı	İstihdam Azalışı	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İhracat Yapan İşyeri	37,0%	9,0%	27,0%	26,9%
Vardiya Yapan İşyeri	19,2%	3,8%	36,4%	40,6%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	23,8%	17,9%	36,5%	31,8%
Toplam İşyeri	**22,7%**	**5,6%**	**35,3%**	**36,4%**

Kaynak: İPA 2015

Sinop ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirinden farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak istihdam artışı beklerken Kısmi çalışanı olan işyerlerinde istihdam değişmeyeceği beklentisi oldukça yüksektir. Vardiyalı çalışanı olan işyerlerinde ise çok büyük bir kesim fikri olmadığını beyan etmiştir.

SONUÇ

Sinop ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik aktif işgücü programların ve istihdam politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arz ve talep dengesini eşitlemektir.

İş olanakları istihdamın en önemli unsurudur. Bölgede eleman ihtiyacı olan mesleklerin belirlenerek ve bireylere bu doğrultuda eğitim verilerek nitelik kazanan bireylerin istihdama katılması sağlanmalıdır.

İşgücü piyasası analizi sonucunda bazı mesleklerde eleman bulunamaması veya işin gerektirdiği niteliklerden yoksun elemanların olması piyasada sıkıntılar doğurmakta ve arz talep dengesi kurulamamaktadır.

2015 yılı 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında Sinop İlinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ziyaret edilen 329 işyerinde 2.947 kadın, 5.661 erkek olmak üzere toplamda 8.608 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışmanlar içinde kadınların oranı %34 erkeklerin oranı %66 'dır. Çalışan oranlarından da anlaşılacağı bir üzere bir işyerinde her iki erkek çalışana karşılık bir kadın çalışan mevcuttur. Geçen yıldaki çalışan sayıları oranları da hemen hemen 2015 yılı oranları ile aynıdır.

2015'te yapılan çalışma sonucunda Sinop ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektör İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İlde tuğla fabrikaları ve tekstil fabrikalarının yoğun bulunmasından kaynaklı olarak bu sonuç ortaya çıkmıştır. İkinci sırada inşaat sektörü, üçüncü sırada da toptan ve perakende sektörleri yer almaktadır. Bu sıralama İşyeri sayısı olarak bakıldığında birinci sırada imalat sektörü, ikinci sırada toptan ve perakende ve üçüncü sırada inşaat sektörü yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde, erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması sektörlerde çalışanların sıralaması ile aynı iken kadınlarda en fazla İmalat daha sonra sırası ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Sinop'ta kadınların çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın üzerindedir.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılarıdır. Bu meslek grubunda açık iş oranının yüksek çıkmasının en önemli nedeni Makineci(Dikiş) mesleğinin bu meslek grubunda olmasıdır. 2015 İşgücü piyasası analizi neticesinde toplam 275 açık iş alınmış bu açık işlerin 75 'i makineci(dikiş) mesleğine aittir.

Sinop ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek makineci(dikiş), temizlik görevlisi, diğer iplik işçileri ve sarıcıları, ortacı/ayakçı(tekstil) ve tuğla imal işçisi meslekleridir. Bir önceki yıl meslek sıralamaları değişse de ilk 5 meslek dağılımında meslekler aynıdır. Sinop'ta yoğun şekilde imalat sektörü olduğundan bu meslekler ön plana çıktığı görülmektedir.

Sinop ili saha çalışmasından elde edilen veriler sonucunda 55 farklı meslekte 275 açık iş alınmış, açık iş oranı % 3,1 olarak hesaplanmıştır. Geçen yılın verileri sonucu bu oran %5,8 olarak belirlenmişti. Açık iş oranında 2015 yılında bir önceki yıla göre bir düşüş görülmüştür. En fazla açık iş sayısının makineci(dikiş)mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısının toplam açık

iş sayısına oranı %27,3 olduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör de imalat sektörüdür.

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %47,8 ile fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %38,1'lik kısmı lise altı düzeyinde eğitim talep edilirken,%7,8'lik kısmı genel lise düzeyi yeterli görülmüştür.

Araştırma amaçlarından biri de işgücü piyasasındaki var olan açık işlerle bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu kapsamda işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, en fazla talep edilen beceri " Fiziki ve Bedensel Yeterlilik " ikinci sırada "İletişim ve İfade Yeteneği" olarak tespit edildiği belirlenmiştir.

İlimizde işverenlerin yarısından fazlası arama kanalı olarak birinci sırada % 66,9 ile İŞKUR'u tercih ederken bunu sırasıyla % 60,3 ile akraba-eş dost, %38,1 ile Gazete-İlan vb ve %12 ile İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir.2014 yılında ilimizde arama kanalı olarak ilk sırada % 65,5 ile akraba-eş dost yöntemi tercih ediliyorken İŞKUR'un etkinliği arttığı ve arama kanalı olarak tercih edildiği görülmüştür. Türkiye genelinde bu sıra akraba eş-dost, İŞKUR, Gazete-İlan vb ve İnternet-Sosyal Medya sıralaması arama kanalı olarak belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında işyerlerinin yüzde 45,3'ünün aradığı elemanı bulmakta zorluk çektiği tespit edilirken temininde güçlük çekilen meslek gruplarında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubu, mesleklere göre dağılımında ise Makineci(Dikiş)mesleği yüzde 13'lük payla ilk sırada yer almaktadır.

Araştırma kapsamına giren Sinop'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 36'sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Sinop'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 37,7'sı istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Sinop ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 5,9'u istihdamlarında azalış beklentisi içindedir.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. Program işletmelerin açık işini karşılamak için değil çalışmaya hazırda olan kişilerin eğitilmesi, deneyim kazandırılması ve sonrasında istihdama katılması amaçlanmalıdır.2015 yılının ilk altı aylık döneminde 261 İEP düzenlenmiş olup 359 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 26 adet kurs düzenlenmiş olup 494 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında

bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu

değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	43	0	5	4	0,0%	2,95 %
İmalat	102	4816	183	288	142	3,7%	-0,96 %
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	2	166	0	0	0	0,0%	1,62 %
İnşaat	54	1190	16	53	-11	1,3%	1,78 %
Toptan ve Perakende Ticaret	85	939	52	89	15	5,2%	4,19 %
Ulaştırma ve Depolama	13	119	0	0	1	0,0%	0,0 %
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	20	226	12	47	9	4,9%	0,0 %
Bilgi ve İletişim	4	28	0	3	5	0,0%	-21,09 %
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1	2	0	1	0	0,0%	0,84 %
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	11	0	0	0	0,0%	1,09 %
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	13	155	0	8	48	0,0%	9,80 %
İdari ve Destek Hizmetleri	13	642	2	7	11	0,4%	9,30 %
Eğitim	7	128	0	7	-27	0,0%	17,86 %
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	6	92	5	7	1	5,2%	0,0 %
Diğer Hizmetler	5	51	6	7	5	10,5%	0,0 %
Genel Toplam	**329**	**8608**	**275**	**522**	**155**	**3,1%**	1,81 %

EK:5 Sinop 2 ile 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Sinop ilinde 16 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 16 tanesi için de soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 16 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Sinop ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 36 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 25'i Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe hizmet vermektedir.

Tablo 1 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	4	3	5	8
İnşaat	3	12	1	13
Ulaştırma ve depolama	2	4	2	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	1	4	5
Gayrimenkul faaliyetleri	1	4	1	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	3	0	3
Diğer hizmet faaliyetleri	1	3	4	7
İmalat	1	3	2	5
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	2	0	2
Toplam	16	35	19	54

Kaynak: İPA 2015

Söz konusu işyerlerinde toplam 54 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 35'ü kadın, yüzde 65'si erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen en fazla çalışan İnşaat sektöründedir.

16 işyerinden 1 tanesinde 1 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslek ise Bayan Kuaförüdür.

Toplamda 10 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler sırasıyla Sıvacı, Satış Danışmanı, Bayan Kuaförü, Sondaj Operatörü/Sondör, Şerit Testere Tezgâhı Operatörü-Bıçkı Fabrikası meslekleridir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 50 oranında Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, yüzde 30 oranında Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yüzde 20 oranında Bu meslekte işe başvuru yapılmamasıdır. Önerilen ücretin az bulunması, Vardiyalı çalışma olması teminde güçlük çekme nedeni olarak gösterilmemektedir.

Sinop ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 20,3 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2 İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Bayan Kuaförü	2	Satış Koordinatörü (İnşaat)	1
Şerit Testere Tezgahı Operatörü-Bıçkı Fabrikası	2		
Satış Danışmanı	2		
İşletmeci	2		
Marangoz	1		

Sondaj Operatörü/Sondör	1		
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	1		
Pasta Ustası	1		

Kaynak: İPA 2015

İstihdam atışı verilen mesleklere ait toplamda 12 kişilik bir istihdam artışı olduğu ve istihdam azalışı olan meslekte 1 kişi azalacağı belirtilmiştir. Toplamda 11 kişi artacağı belirlenmiştir.

SİNOP -2015 İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA EKİBİ

Ercan KARABACAKOĞLU	**-Şube Müdürü**
Kenan AYVAZOĞLU	**-Şef**
Aslı YÜKSEL	**-İş ve Meslek Danışmanı**
Eda ULU	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Fatma BERKTAŞ	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Gönül ELBİR	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Lütfiye ÖZZIRALI	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Ozan SARI	**- İş ve Meslek Danışmanı**